

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

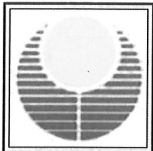
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

**ИЗВЕШТАЈ
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
БРАНЕ НА ТИСИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

E - 2825/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

мр Рита Барјактаровић, дипл. биолог

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, 2024. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: мр Рита Барјактаровић, дипл.биолог

СТРУЧНИ ТИМ:

- др Тамара Зеленовић Васиљевић
- мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер
- Иван Тамаш, мастер пр. планер
- Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
- Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
- Марина Митровић, маст. проф. географ.
- Наташа Медич Королија, маст.инж.пејз.арх.
- Зорица Бошњачић, дипл.инж.арх.
- Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.
- Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.
- Маринко Гиздавић, инж.елек.
- Милан Жижич, дипл.инж.маш.
- Теодора Томин Рутар, дипл.правник
- Милко Бошњачић, маст.инж.геод.
- Дејан Илић, грађ.техн.
- Бранка Поптешин, дактилограф - оператер
- Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА	3
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ	3
1.1.1. ПРАВНИ ОСНОВ.....	3
1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ	4
1.2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 88/10)	4
1.2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ“, БРОЈ 22/11) .	4
1.2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 14/15)	6
1.2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС- СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО)(„СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 35/23)	9
2. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА	14
2.1. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 11/02)	14
2.2. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 3/17)	15
3. ОБУХВАТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	15
3.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	15
3.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	18
4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	19
4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	19
4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	22
5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	23
5.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ.....	23
5.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике	23
5.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике	23
5.1.3. Климатске карактеристике.....	28
5.1.4. Сеизмичке карактеристике	28
5.1.5. Педолошке карактеристике	28
5.1.6. Пољопривредно земљиште	29
5.1.7. Шуме и шумско земљиште	29
5.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали	29
5.2. ПРИВРЕДА	30
5.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ	31
5.3.1. Становништво	31
5.3.2. Мрежа насеља	31
5.3.3. Социјални развој	32
5.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ	32
5.4.1. Саобраћајна инфраструктура	32
5.4.2. Водна и комунална инфраструктура	33
5.4.3. Енергетска инфраструктура	35
5.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура	35
5.4.5. Термоенергетска инфраструктура	35
5.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	36

5.6.	НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА	37
5.7.	ПРИРОДНА ДОБРА	37
5.8.	ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ	37
6.	НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	38
7.	ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА ..	39
7.1.	ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	40
7.2.	ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	42
7.3.	ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС	42
8.	КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ СА РАЗМАТРАНИМ ПРОБЛЕМИМА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ	42
9.	РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	44
II	ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	46
1.	ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	46
2.	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	47
3.	ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	47
4.	КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	48
III	ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	50
1.	ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	51
2.	ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	53
3.	УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	55
3.1.	МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	55
3.2.	МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	56
3.2.1.	Мере заштите природних целина	59
3.2.2.	Мере заштите живота и здравља људи	61
3.2.3.	Услови и мере заштите непокретних културних добара	62
3.2.4.	Општи услови и мере заштите од елементарних непогода, акцидентних ситуација и ратних дејстава	62
3.2.4.1.	Општи услови и мере заштите од елементарних непогода	62
3.2.4.2.	Заштита од акцидентних ситуација	63
3.2.4.3.	Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље	64
3.3.	НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА	65
4.	ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА	67
IV	СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	70
V	ПРОГРАМ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	70
1.	ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	71
2.	ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЂЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	71
2.1.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА	71
2.2.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ	72
2.3.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА	73
2.4.	МОНИТОРИНГ БУКЕ	73

2.5. ЗАКОНСКИ ОКВИР	74
3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	75
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	76
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ	
СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	77
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	77
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА	
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	79
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	80
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА	
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	80
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	82

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

1. Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења стратешке процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

Изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси („Службени лист АПВ”, број 50/21) (у даљем тексту: Просторни план).

У складу са Одлуком о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину („Службени лист АПВ”, број 50/21), приступа се изради стратешке процене утицаја Просторног Плана на животну средину која је саставни део Просторног плана. (у даљем тексту: Стратешка процена).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16, а Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине” Нови Сад, Железничка број 6/III.

Просторни план је израђен у складу са принципима и начелима планирања, коришћења, уређења и заштите простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон и 9/20, 52/21 и 62/23), као и са принципима управљања водама утврђеним чланом 25. Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон). При изради је примењен интегрални приступ, заснован на начелима одрживог развоја и принципима рационалног, оптималног и одрживог коришћења водних и других ресурса.

Просторни план подручја посебне намене се доноси за подручје које захтева успостављање посебног режима организације, уређења, коришћења и заштите простора, а нарочито за подручје за изградњу објеката за које грађевинску дозволу издаје надлежно министарство за послове грађевинарства или надлежни орган аутономне покрајине, у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) (у даљем тексту: Закон).

Визија и дугорочни циљ развоја подручја посебне намене у обухвату Просторног плана јесте стварање просторних услова којима ће се омогућити подизање категорије водног пута реке Тисе.

Узимајући у обзир природне и створене услове у обухвату Просторног плана, сагледани су потенцијали и ограничења и израђен је документ који предлаже оптималну просторну и функционалну организацију простора.

Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом планских решења и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10) успостављена је обавеза израде стратешке процене утицаја за просторне и урбанистичке планове, а одредбама поменутог Закона су утврђена начела стратешке процене, и то:

- одрживог развоја,
- интегралности,
- предострожности,
- хијерархије и координације,
- јавности.

Принципи одрживог развоја, социјалне прихватљивости, економске оправданости и еколошке одрживости су законски дефинисани у смислу полазних основа просторног планирања. Стратешком проценом утицаја на животну средину се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у плановима, ради избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Значај овог процеса је вишеструк. Као прво, анализирају се утицаји ширег значаја - кумулативни и социјални ефекти, као друго, утврђује се одговарајући контекст за анализу утицаја конкретних пројеката, укључујући и претходну идентификацију проблема и утицаја који заслужују виши степен детаљности у истраживању, треће, утврђује се хијерархијски оквир за даље спровођење поступка и активности заштите животне средине на планском подручју, и на крају, омогућава се варијантна провера концепта, сценарија, стратешких опредељења и планских решења.

То је инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног и урбанистичког планирања.

Стратешка процена утицаја на животну средину је поступак којим се обезбеђује адекватна заштита животне средине у току израде планског документа.

Укључивањем услова заштите животне средине у плански документ кроз инструмент стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је дефинисано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум. У поступку стратешке процене остварује се координација између заинтересованих органа и организација. Током поступка разматрања и усвајања обезбеђује се учешће јавности у поступку јавног увида и стручне расправе о Нацрту планског документа.

Стратешка процена урађена је у складу са Законом о заштити животне средине и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, као и предметном Одлуком.

Разлози за вршење стратешке процене

Разлози за вршење стратешке процене су сагледавање свих промена у просторно-функционалној организацији подручја које се планирају Просторним планом подручја посебне намене, које могу бити од утицаја на стање животне средине са проценом и мерама које су нужне како би се евентуални утицаји свели у граничне вредности.

Обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину утврђена је одредбом члана 5. Закона, којом је прописано обављање стратешке процене за планове, као и дефинисаним критеријумима за утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину плана или програма (Прилог 1. Закона).

Ови критеријуми су засновани на карактеристикама Просторног плана и карактеристикама утицаја. Основни разлог за израду стратешке процене је евалуација утицаја планских решења на самом подручју Просторног плана, као и могућих утицаја ван планског подручја, у контактної зони Просторног плана.

Поред претходно наведених законских разлога (правног и планског основа за израду стратешке процене), од кључног значаја у процесу одлучивања о стратешкој процени Просторног плана, су критеријуми и мерила утврђени Законом.

У поступку одлучивања о стратешкој процени извршена је анализа по фазама, користећи претходно наведена упутства.

У складу са законским одредбама и праксом стратешке процене, Стратешка процена обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
- (3) стратешку процену утицаја (у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене);
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Плана);
- (5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
- (6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређење стратешке процене).

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

Изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси („Службени лист АПВ“, број 50/21).

У складу са Одлуком о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину („Службени лист АПВ“, број 50/21), приступило се изради стратешке процене утицаја Просторног Плана на животну средину која је саставни део Просторног плана.

Садржина планског документа је дефинисана Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и Правилником о садржини, начину и поступку израде документа просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19).

Релевантни законски и подзаконски акти, кориштени при изради Просторног плана, су дати у Прилогу Просторног плана.

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 88/10)

Визија просторног развоја Републике Србије - У погледу просторног развоја дугорочна визија Републике Србије је да буде: територијално утврђена и регионално уравнотежена, одрживог економског раста и конкурентна, социјално кохерентна и стабилна, инфраструктурно опремљена и саобраћајно приступачна, очуваног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетне животне средине, и функционално интегрисана у окружење. Ка остварењу ове визије Република Србија ће уложити посебне напоре да, између осталог, искористи свој геостратешки положај у Европи, заснован на трансдржавним потенцијалима реке Тисе.

Функционалне везе са ширим окружењем - Поред прекограничног оквира сарадње, теме које су од заједничког интереса за просторну сарадњу Републике Србије са сваком од суседних земаља могуће је прецизније дефинисати и кроз билатералне активности. Те теме, дефинисане и нашим и планским документима суседних земаља, претежно се односе на изградњу објеката инфраструктуре, уређивање и заштиту водених токова и др. Конкретне планске акције у погледу билатералних веза са Мађарском односе се на заједничко уређивање, заштита и валоризација реке Тисе (одбрана од поплава, агротехничке мере, туризам) и сарадњу на спровођењу Оквирне директиве о водама.

Река Тиса је пловна на целој својој дужини кроз Републику Србију (167 km), укључена у европску мрежу унутрашњих пловних путева међународног значаја као пловни пут класе IV.

У погледу одрживог развоја транспорта неопходно придржавати се одређених принципа развоја транспортних система:

- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости;
- уравнотеженог развоја мреже са просторног, техничког и технолошког аспекта;
- усмерености ка корисницима, обезбеђењу доступности и конкурентности;
- интеграцији са окружењем и другим видовима саобраћаја;
- усмерености ка заштити животне средине.

Као оперативни циљеви у погледу развоја водног саобраћаја у Просторном плану Републике Србије је наведено да је неопходно уједначавање карактеристика пловних путева и транспортне инфраструктуре и достизање нивоа развоја у државама чланицама Европске Уније као и стварање услова за ефикасно и економски рационално функционисање и пословање.

У циљу успешног укључења унутрашњих пловних путева Републике Србије у европску мрежу потребно је спроводити мере којима ће се минимизирати административне, техничке и законске препреке на унутрашње пловне путеве међународног значаја.

1.2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ“, БРОЈ 22/11)

Водни саобраћај - Унапређење и развој речног транспорта треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система.

Развој водног саобраћаја заснива се на принципима одрживог развоја:

- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости;
- интеграција са окружењем и другим видовима саобраћаја - развој терминала мултимодалног транспорта у лукама и њихово укључивање и интеграција у националну и међународну саобраћајну мрежу;
- усмереност ка корисницима, обезбеђење доступности и конкурентности;
- усклађен развој са плановима суседних земаља и Европе као целине;
- развој његових основних техничко - технолошких подсистема: пловних путева, флоте, лука и пристаништа;
- изградња нових лука.

Мере за подстицање пловидбе:

- системским мерама, економском и саобраћајном политиком, речни саобраћај довести у склад са економским и другим предностима у односу на други вид саобраћаја. То подразумева да се постојећи водни путеви, пристаништа и флота, доведу у стање да се могу искористити већ створене пловидбене могућности до пројектованих нивоа;
- извршити одговарајуће реконструкције (пре свега на пловним путевима), а затим модернизацију опреме и проширење уских грла према међународним критеријумима. Истовремено приступити довршењу започетих и изграђених нових пристаништа са опремањем савременом механизацијом за претовар различите врсте робе, као и изградњу нове савремене флоте. На тај начин било би могуће потпуно укључивање речног саобраћаја на Тиси, у европски систем саобраћаја на унутрашњим водним путевима;
- полазећи од чињенице да су пловни канали Хидросистема ДТД и река Тиса повезани преко реке Дунав у европски трансверзални пут, крајни стратегијски циљ постаје њихово укључивање у европске и светске привредне токове. Преко реке Тисе и гравитирајућих пловних канала отвара се могућност за 40 општина да се повежу са средњом Европом. Пловним путем реке Тисе од ушћа у Дунав до Токаја, пружа се могућност директног повезивања са мађарском привредом и шире са Украјином. Преко Пловног Бегеја пружа се могућност директног повезивања са гравитационим подручјем Темишвара у Румунији.

Хидроенергетски потенцијал – технички искористиви хидропотенцијал АП Војводине омогућава изградњу производних капацитета односно малих мале хидроелектрана, снаге 0,1 до 10 MW које би се градиле на постојећим уставима у оквиру хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, укључујући и брану на Тиси код Новог Бечеја.

Табела 1. Приказ хидроенергетског потенцијала

Водоток	Назив хидро-електране и локације	Укупни потенцијал		Припада Србији	Наш потенцијал	
		Снага MW	Годишња производња GWh	%	Снага MW	Годишња производња GWh
Тиса	Нови Бечеј Брана km 63	9,8	42,7	100	9,8	42,7

Одбрана од поплава и регулације река - На територији АП Војводине поплавама је директно угрожено око 260 насеља са целокупним привредним и пољопривредним потенцијалом, преко 1 000 000 ha обрадивих површина, више од 800 индустријских објеката, 150 km пруга и 3 840 km путева. Постојећа одбрамбена линија на Тиси, као и на уливним деоницама Кереша и Канала Бегеј који су под режимом Тисе, реконструисана је на рачунски водостај вероватноће појаве 1% у дужини од око 258 km (што је око 85% укупне дужине тиских насипа).

На основу вишегодишњих испитивања **квалитета вода** на територији Војводине може се констатовати да воде реке Тисе долазе већ прекомерно загађене и налазе се у III класи са повременим одступањима ка IV класи. Најугроженија деоница реке Тисе у Војводини је деоница од Сенте до бране на Тиси.

Заштићена природна добра - Еколошка мрежа Републике Србије обухвата међусобно повезана утврђена еколошки значајна подручја и еколошке коридоре у складу са законом. Река Тиса и њен обалски појас са насипом, укључујући заштићена подручја ПП „Камараш“, ПП „Стара Тиса код Бисерног острва“ као и подручја предвиђена/резервисана за заштиту: Горња Тиса и Доња Тиса представљају утврђени еколошки коридор од међународног значаја.

1.2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 14/15)

Река Тиса има статус међудржавног пловног пута, на основу међудржавног уговора са Мађарском и према класификацији Европских унутрашњих пловних путева цео ток Тисе кроз Србију могао би се разврстати до IV класе.

На водном-пловном путу Тисе налази се укупно 5 мостова на којима су обележени пловидбени отвори, **брана-преводница код Новог Бечеја**, као и 4 скелска прелаза, који служе као алтернатива и за превоз мањег броја путника и возила.

Табела 2. Положај и основне карактеристике моста/бране/преводнице на Тиси

МОСТ	Стац. (km)	b_{pl} (m)	h_{nvpn} (m)	h_0 (m)	МЕРОДАВНА ВОДОМЕРНА СТАНИЦА
ДРУМСКИ-БРАНА НОВИ БЕЧЕЈ	63,0	Преводница L=85,0 V=12,0			Нови Бечеј

Пловидбена способност, односно квалитет водног-пловног пута на једном водотоку зависи у највећој мери од физичког стања корита, режима реке, хидрометеоролошких прилика и радова одржавања који се редовно годишње изводе у циљу побољшања пловности. Регулационим радовима и радовима одржавања побољшавају се услови пловидбе и обезбеђују стандарди пловности у складу са категоријом пловног пута у који је разврстан.

Приликом изградње објеката у оквиру водног-пловног пута Тисе, поред услова Министарства саобраћаја (Дирекција за водне путеве „Пловпут“, подручне лучке капетаније) које је задужено за одржавање и развој водних-пловних путева, услове треба тражити и од ЈВП „Воде Војводине“ и Покрајинског завода заштите природе.

Услови које је потребно уважити приликом изградње/реконструкције у оквиру целог тока реке Тисе (km 0.0 – km 164.0) износе:

- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је $H = 2,5$ m;
- ширина пловног пута $B_{pl} = 75$ m;
- минимални радијус кривине пловног пута је $R = 350$ m.

За обезбеђивање параметара пловности на Тиси за класу IV постоји међународна обавеза да се изврши реконструкција ради повећања дужине коморе, најмање до параметара предвиђених за класу Vb, са дужином 95-110 m. На делу Тисе кроз Србију обезбеђени су стабилни параметри пловности и обележавање за даноноћну пловидбу. Хидрометеоролошки фактори на Тиси проузрокују прекид пловидбе просечно око 63 дана годишње, тако да период физичке навигације износи 302 дана.

Радна група PIANC-а је у свом извештају дала прелиминарну систематизацију података о пловилима рекреативне пловидбе, предлоге терминологије и оквирне параметре габарита пловила, пловног пута и пловидбених услова. По овом извештају и предлогу, карактеристике и терминологија су следећи:

Табела 3. Пловила са ознакама и меродавним димензијама

КАТЕГОРИЈА	L (m)	B (m)	T (m)	H _v (m)	ВРСТА ПЛОВИЛА -ТИП
RA	5,5	2,0	0,5	(1,25) 1,75	Чамци са ванбродским мотором, кануи, чамци на весла
RB	9,5	3,0	1,0	2,5	бродови са кабинама, једрилице
RC	15,0	4,0	1,5	3,75	Велике моторне јахте

L (m)-дужина пловила
T (m)-газ пловила
B (m)-ширина пловила
H_v (m)-део изнад воде

Табела 4. Пловни пут и пловидбени услови са ознакама и меродавним димензијама

КАТЕГОРИЈА	D (m)	WF (m)	WS (m)	WS(m)ШИРИНА КОД МОСТОВА		НВ (m)
				ЈЕДНОСМЕРНА ПЛОВИДБА	ДВОСМЕРНА ПЛОВИДБА	
RA	0,6(1,0)	(7,0) 8,0	(10,0) 11,0	5,0	8,0	(1,5)2,0
RB	1,2	(10,0) 12,0	(16,0) 18,0	6,0	12,0	2,75
RC	1,8	(13,0) 16,0	(22,0) 25,0	8,0	16,0	4,0

D (m)-дубина
WS (m)-ширина воденог огледала
WF (m)-ширина пловног пута
НВ (m)-минимална висина испод мостова

Осим ових препорука PIANC дала је и предлоге осталих карактеристичних перформанси које пловила, морају испуњавати у односу на пловни пут и преводнице, далеководе и допунску сигнализацију за потребе рекреативне пловидбе.

Мале хидроелектране ће се градити у склопу постојећих устава, укључујући и брану на Тиси, јер већ имамо формиране водне степенице. Примарне функције хидросистема ће и даље имати приоритет, али ће се применити „форсирани“ рад у циљу повећања хидроенергетског потенцијала.

Концепт развоја и планска решења развоја мултифункционалног еколошког коридора Тисе усклађени су са међународно дефинисаним политикама и принципима развоја, усвојеним декларацијама, стандардима и другим документима од значаја за развој, заштиту и уређење оваквих подручја, као и са релевантним искуствима планирања и уређења еколошке мреже у Србији и земљама са вишим степеном развоја коридора еколошке мреже (Холандија, Чешка, Мађарска и сл.).

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата Просторног плана утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена Просторног плана дефинисана је у следећим целинама:

- Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама
- Станишта ван еколошког коридора Тисе.

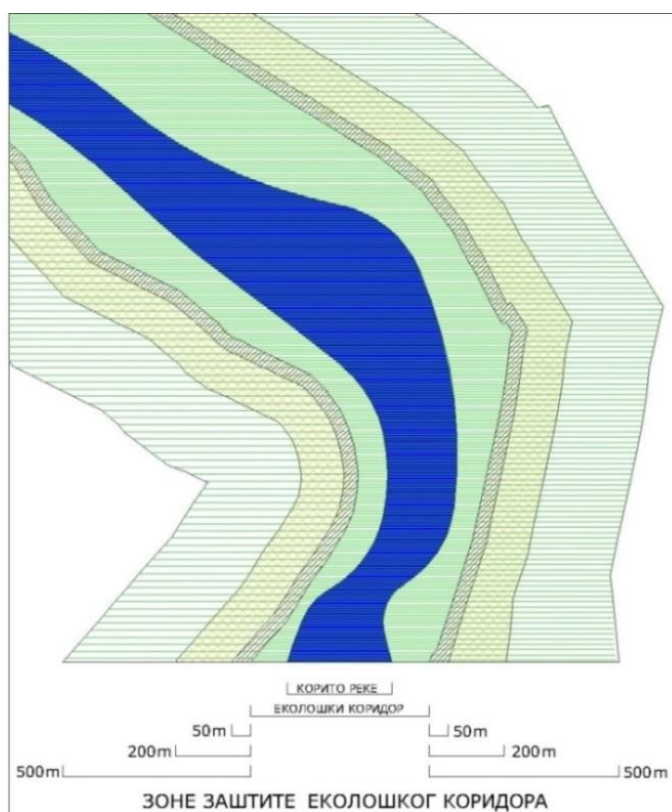
У оквиру целине еколошког коридора са заштитним зонама дефинишу се следеће подцелине:

- Еколошки коридор Тисе
- Заштитне зоне еколошког коридора до 50 m, 200 m и 500 m.

Табела 5. Целине и подцелине посебне намене (ПППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе)

целине	подцелине
Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама	- Еколошки коридор Тисе - Значајна станишта у еколошком коридору - Заштитне зоне еколошког коридора Тисе - 0 - 50 m - 0 - 200 m - 0 - 500 m
Станишта ван еколошког коридора Тисе	- Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста - Заштитна зона станишта

Слика 1. Шематски приказ еколошког коридора са заштитним зонама

У еколошком коридору дозвољене су намене и активности непосредно везане за површинске воде:

- плански радови сектора водопривреде и рибарства,
- одрживо коришћење текућих вода као обновљивих извора енергије,
- објекти и активности водног саобраћаја (луке, пристаништа, привезишта), наутичког туризма и спортова на води;
- рекреативне активности које не захтевају промене природне морфологије терена и не прекидају континуитет природне вегетације коридора у потпуности, нпр. формирање плаже укључујући и привремено постављање покретних мобилијара (кабине за пресвлачење, реквизити пешчаних спортских терена сезонског карактера и сл.); рекреативне стазе сезонског карактера без вештачке подлоге и осветљења (за пешачење, јахање и сл.).

Објекти изграђени у складу са раније важећим прописима се задржавају у постојећим хоризонталним и вертикалним габаритима (без промене намене).

Проценом стања, просторне и функционалне повезаности, као и степена угрожености утврђених, издвојених и потенцијалних елемената еколошке мреже на предметном простору, овим Просторним планом се дају услови, мере и правила којима ће се остварити одређени ниво заштите на пољопривредном, шумском, водном и грађевинском земљишту.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- 1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера заштите вода;
- 4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
- 5) остале намене, утврђене Законом о водама.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката. Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:

- водни објекти;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за спорт, рекреацију и туризам (марине, ауто-камп и сл).

1.2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 35/23)

Државни пут ІБ реда - мотопут на правцу Сомбор – Кикинда, представља трансверзални крак примарне мреже путева Републике Србије - АП Војводине који треба да убрза и учини ефикаснијим повезивање ка даљинским токовима на лонгитудиналним магистралним правцима од Новог Сада ка Суботици, као и градова и насеља са обе стране Тисе (региони Баната и Бачке).

У систему путне мреже Републике Србије овај путни правац представља основну везу на правцу исток-запад, (граница Румуније – граница Мађарске) преко аутопута Е-75 и реке Тисе као перспективног међународног пловног пута, односно аутопута Е-75 и државних путева ІБ реда бр.12, бр.15, бр.16 који представља тзв. „попечну магистралу“ и повезује планско подручје на још један хијерархијски квалитетнији начин (мотопут - брза саобраћајница) са осталим деловима АП Војводине (запад (Бачка) и исток (Банат)), као и са Мађарском и Румунијом (гранични прелази Бачки Брег и Наково).

Поред бољег повезивања са непосредним и ширим међународним окружењем, најзначајнији интрарегионални ефекти реализације коридора огледају се у побољшању регионалне позиције у домену приступачности и у саобраћајном растеређењу урбаних подручја (пре свега обилазницама Кикинде и Сомбора, али и других мањих насеља).

Израдом и усвајањем Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута ІБ реда путни потез гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) обезбедиће се неопходни плански и просторни услови за попречно саобраћајно повезивање на правцу исток-запад.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА И ПЛАН РАЗМЕШТАЈА ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА

1.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА

У погледу нивоа детаљности планских решења и планског обухвата предметни коридор мотопута Сомбор–Кикинда је подељен на путне потезе-секторе.

Планирани мотопут Сомбор – Кикинда, подељен је на два сектора: Сектор 1-Сомбор и Сектор 2–Кикинда и 8 деоница. На свакој од деоница је планиран већи број различитих путних објеката мотопута, као што су мостови, натпутњаци, надвожњаци и пропусти (Табела 8: Денивелисана укрштања/ објекти на траси мотопута).

- б) Деоница Нови Бечеј (граница општине Нови Бечеј река Тиса - граница Града Кикинде ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал)

Деоница 7 (km 113+025 – km 148+182), дужине од 35,1 km – почиње на граници општина Бечеј/Нови Бечеј и завршава се на граници општина Нови Бечеј/града Кикинде. Техничком документацијом се предвиђају 4 укрштања у нивоу површинске – кружне раскрснице, Нови Бечеј југ, Нови Бечеј запад, Ново Милошево југ и Ново Милошево север. Траса планираног мотопута Сомбор – Кикинда у овој деоници положена је по новој траси ван насељених места по равничарском терену, са преласком преко више мелиоративних канала, регионалних пруга, државних и општинских путева, са преласком преко реке Тисе (граница деонице са деоницом Бечеј), и на крају преласком преко канала ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал на граници деонице са деоницом Кикинда. Поред тога траса се укршта и са инфраструктурним системима (ТЕ: гасовод, ЕЕ: далековод и ЕК инфраструктура: оптички кабел) уз пројектовану брзину од 100 km/h.

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

3.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА МОТОПУТА- вишетрачне саобраћајнице

Основни технички услови за реализацију **мотопута**:

- да има две физички одвојене коловозне траке, са најмање две саобраћајне траке за сваку коловозну траку, с тим што свака саобраћајна трака мора да буде широка најмање 3,5 m;
- да свака коловозна трака, периодично на ~ 0,8-1,0 km дуж трасе, има посебну нишу/траку ширине 3 m и дужине 35 m, за принудно заустављање возила;
- да остали елементи пута (полупречник кривине, уздужни нагиб, ивичне траке и др.) омогућавају брзину до 100 km/h.

Табела 6. Гранични елементи мотопута

Рачунска брзина	Vr (km/h)	100
а) ситуациони план		
Минимални полупречник кружне кривине	min R (m)	450
Максимални полупречник кружне кривине	max R (m)	5000 (10000)
min L (m)		56
min A (параметар клотоиде)		195
б) подужни профил		
Највећа дужина правца (m)		2000
Минимални радијус R (ipk -2.5%)		3000
Минимални радијус конкавног заобљења	min Rvkonk (m)	4250
Минимални радијус конвексног заобљења	min Rvkonv (m)	8000
Максимални подужни нагиб нивелете	max iN (%)	5,0
Минимални подужни нагиб нивелете	min iN (%)	насип 0%, усек 0,8% (ригол),1%

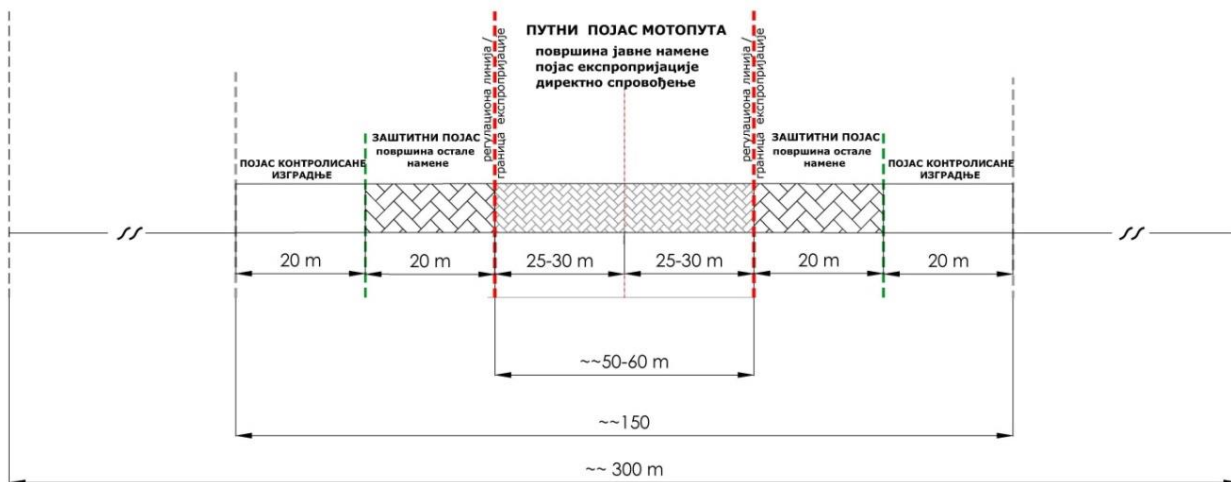

Рачунска брзина	Vr (km/h)	100
		(сегментни канал)
в) попречни профил		
Максимални попречни нагиб	max ipk (%)	7,0 изузетно 8,0
Минимални попречни нагиб	min ipk (%)	2,5
Ширина возне траке	tv (m)	3,5
Ширина ивичне траке уз зауставну траку	tiz (m)	0,5
Ширина ивичне траке уз разделни појас	tiv (m)	0,5
Ширина банке	b (m)	1,25
Минималн ширина разделног појаса	Rt (m)	2,5
д) прегледност		
Дужина зауставне прегледности	min Pz (m) за iN=0	180

Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације, подразумева:

Табела 7. Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације

Попречни профили мотоопута за два одвојена коловоза:			
Попречни профил деонице мотопута за рачунску брзину Vr=100 km/h			
Возне траке	4 x 3,5	=	14,0 m
Ивичне траке	4 x 0,5	=	2,0 m
Разделна трака	1 x 4,0	=	4,0 m
Банкине	2 x 1,5	=	3,0 m
Укупно:			23,0 m

КОРИДОР МОТОПУТА

Слика 2. Шематски приказ попречног профила коридора мотопута

Табела 8. Денивелисана укрштања / објекти на траси мотопута

Ред. бр.	Напутњак/ надвожњак/ мост/пропуст	Стационажа ¹ km	Укрштање/веза
Мотопут – вишетрачна саобраћајница			
деоница Нови Бечеј km 113+025 – km 148+182			
1.	Мост	112+667- 114+143	Тиса L=1476 m

На местима укрштања планираног пута са реком Тисом, планска документација треба да уважи следеће:

- Прибавити податке Републичког хидрометеоролошког завода, Београд о котатам стогодишње велике воде и евентуално друге меродавне воде и величине реке Тисе;
- Прибавити услове Дирекције за водне путеве, Београд и надлежне лучке капетаније;
- Планираним решењем моста се не сме реметити рад преводнице и бране на Тиси, односно не сме се утицати на безбедно упловљавање и испловљавање бродова из предпристаништа;
- Будућа конструкција стубова моста не сме да значајније умањи проходност леда на реци Тиси. У оквиру конструкције стубова морају се планирати делови стубова за што боље разбијање леда и планирати конструкцију моста која ће бити димензионисана на меродавне утицаје који се могу јавити кретањем леда или стварањем ледене баријере;
- Могу се планирати навози будућег моста у инундационом подручју, с тим што треба планирати проверу утицаја при течењу свих меродавних вода на стабилност навоза и обале;
- Планирати израду хидрауличке студије утицаја изградње моста на пропагацију великих вода реке Тисе и одбрамбену линију од великих вода Тисе;
- Мост димензионисати и позиционирати тако да елементи мостовске конструкције не задиру у тело насипа прве одбрамбене линије за одбрану од великих вода реке Тисе;
- Распоред носећих стубова прилазних конструкција моста у зони насипа прве одбрамбене линије треба да је такав да је стуб са небрањене стране (у инундацији Тисе) удаљен минимално 10 m од небрањене ножице насипа, а стуб са брањене стране удаљен минимално 50 m од брањене ножице насипа. Уколико се ова условљена растојања из техничких разлога не могу усвојити, планирати таква техничка решења на основу којих се може доказати статичка и филтрациона стабилност насипа;
- При укрштању пратећих инсталација пута (оптички каблови, каблови јавне расвете и сл.) са одбрамбеним насипом, планирати укопавање инсталација само у хумусни слој насипа, одн. максимално до 30 cm у односу на контуру насипа;
- Услови² за растојање конструкције моста од круне тиског насипа су:
  - Доња конструкција моста се може поставити на коту круне насипа, с тим што се део насипа испод конструкције моста мора обложити бетонском облогом или бетонским плочама са свих страна.
  - Ако се доња конструкција моста поставља на растојању од 0 m до 1,5 m од коте круне насипа, простор између насипа и доње конструкције моста је неопходно попунити материјалом, а насип и његову нову контуру испод конструкције моста обложити бетонском облогом или бетонским плочама са свих страна.

¹ Стационаже су рачунате од почетне тачке у зони кружне раскрснице на ДП бр.15 код Бачког Брега.

На простору града Сомбора, општина Врбас, Србобран и Бечеј дате су коначне стационаже преузете из израђене техничке документације – ИР. Представљају пресечну тачку осовине државног пута и осе путног објекта са којим се државни пут укршта. Могућа су одступања приликом израде техничке документације ИДП и ПГД. За територије општина Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда стационаже су оријентационе и биће дефинисане приликом израде техничке документације (ИДП и ПГД)

² Услови ПС за пољопривреду, водопривреду и шумарство 104-325-1605/2020-4 од 19.01.2021. године

- У случају техничког решења из тачке 3.6.10.1. и 3.6.10.2. Услови потребно је обезбедити континуитет радно-инспекционе стазе за одржавање насипа изградњом силазно-узлазних рампи.
- Уколико је планирана доња конструкција моста на растојању већем од 1,5 m од постојеће круне насипа, усвојити коту доње конструкције тако да се омогући пролаз по круни насипа који ће бити висине мин. 3,5 m до доње конструкције моста.
- Уколико се планира изградња навоза моста са брањене и са небрањене стране одбрамбеног насипа, нема услова за растојање доње конструкције изнад круне насипа, с тим да се овај међупростор мора попунити, обезбедити његова стабилност и обложити обе косине навоза моста у ширини ножица насипа бетонском облогом или бетонским плочама.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план се спроводи, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи, на следећи начин:

1. Директно (непосредно), у обухвату појаса, мотопута – вишетрачне и сервисне саобраћајнице (земљишта јавне намене):
  - издавањем локацијских услова за објекте мотопута - вишетрачне и сервисне саобраћајнице, као и функционалне пратеће садржаје (базе за одржавање) и садржаје за кориснике (паркиралишта);
  - Урбанистички пројекти израђени по захтеву управљача државног пута ЈП „Путеви Србије“ и идејна решења државног пута и других објеката путне инфраструктуре су имплементирани у Просторни план
  - израдом планске у складу са Законом (ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда)³.
2. Индиректно, за део Просторног плана у обухвату заштитног појаса и појаса контролисане изградње применом планских решења:
  - у другим планским документима за инфраструктурне системе и заштићена подручја која се налазе у коридору или се укрштају са мотопутем;
  - применом и разрадом планских решења Просторног плана у планским документима јединица локалне самоуправе;
  - кроз израду планова детаљне регулације за пратеће садржаје за потребе корисника мотопута (одморишта и услужни центри).

Смернице за спровођење инфраструктурних мрежа и објеката (усклађивање са мотопутем и саобраћајницама које се раде на основу овог Просторног плана):

- Усклађивање постојеће мреже преносног и дистрибутивног система електричне енергије, гасоводне инфраструктуре и електронске комуникационе мреже са планираним линијским инфраструктурним коридором, као и изградња нове мреже, прецизираће се у даљој изради техничке документације у складу са условима ималаца јавних овлашћења и вршиће се на основу Просторног плана и законске регулативе.
- За усклађивање транспортне инфраструктуре постоји законски основ у Закону о путевима.
- Усклађивање железничке и хидротехничке инфраструктуре вршиће се на основу смерница из овог планског документа, техничке документације и услова ималаца јавних овлашћења.

³ За ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда израђује се техничка документација наручена од ЈП „Путеви Србије“ ради одабира најповољнијег саобраћајног решења у односу на трасу постојеће саобраћајнице државног пута која је утврђена просторним плановима ових општина.

2.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се на следећи начин:

1. не примењују се плански документи у делу појаса мотопута (земљиште јавне намене) утврђеног овим Просторним планом (Сектор 1 и 2, Рефералне карте бр. 5 и 6);
2. примењују се, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом, плански документи у делу заштитног појаса и појаса контролисаних изградње „Детаљна разрада просторног плана - Регулациони план са саобраћајном инфраструктуром“ (листови 6.1. до 6.14.), нарочито у погледу режима коришћења, уређења и заштите простора.

Остали просторни планови подручја посебне намене примењују се сваки у својој посебној намени (ван обухвата земљишта јавне намене овог Просторног плана).

Јединице локалне самоуправе обавезују се да приликом израде нових планских докумената или измене важећих за просторе ослоњене на обухват овог планског документа планирају саобраћајнице којима ће обезбедити приступ до свих парцела.

Надлежни органи јединица локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

2. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

У поступку израде Просторног плана је осим планова вишег реда сагледана и имплементирана и друга референтна документација од значаја за израду Просторног плана:

2.1. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 11/02)

Генералне циљеве развоја пловидбе представљају:

- укључење домаћих пловних путева у европску мрежу, уз модернизацију флоте, пристаништа и другог пратећих објеката;
- проширење домаће пловне мреже са истовременом изградњом пратећих инфраструктурних објеката.

На реци Тиси, пловидбени услови су углавном повољни, пошто је режим водостаја на сектору низводно од бране код Новог Бечеја диктиран режимом рада ХЕПС „Ђердап I“, а на сектору узводно од бране до мађарске границе (км 164) режимом рада устава на брани код Новог Бечеја. У наредном периоду, у зависности од робног промета на овом пловном путу, мора се размишљати о реконструкцији постојеће бродске преводнице на брани код Новог Бечеја, с обзиром на њене недовољне габарите и карактеристике прилазних канала (или о изградњи нове - паралелне преводнице, која би се користила за превођење састава већих димензија).

2.2 СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 3/17)

Река Тиса од ушћа у Дунав до границе са Мађарском (km 164) има статус међудржавног водног пута, у складу са међудржавним споразумом о пловидби, који је закључен између Југославије и Мађарске 1955. године. Али се новим Споразумом између Владе Републике Србије и Владе Мађарске о пловидби реком Тисом из 2016. године ставља ван снаге претходни споразум, односно стварају услови за отварање пловидбе за пловила свих застава. Новим споразумом се стварају могућности повећаног промета робе и путника на реци Тиси чиме ће она постати конкурентна са другим међународним водним путевима, а Република Србија повећава своје потенцијале водног саобраћаја.

Брана на Тиси код Новог Бечеја, са седам преливних поља и бродском преводницом за бродове до 1.000 t носивости, изграђена је 1977. године и представља највећи објекат хидросистема. Њеном изградњом и подизањем нивоа Тисе узводно, омогућено је гравитационо захватање тј. снабдевање водом банатског дела ХС ДТД. На стубовима бране изграђен је друмски мост, као саобраћајна веза између Баната и Бачке.

3. ОБУХВАТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Опис границе подручја Плана почиње тачком број **1** на тремеђи катастарских парцела број 25963, 26058 и 25959/1 у катастарској општини Бечеј. Од ове тремеђе граница иде у правцу североистока пратећи северну границу катастарске парцеле број 26058 у дужини од око 696.0 m до тачке број **2** на северној граници катастарске парцеле број 26058.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 26058 у катастарској општини Бечеј и катастарске парцеле број 23505/1, 23515 и 24696 у катастарској општини Нови Бечеј до тачке број **3** на тремеђи катастарских парцела број 24696, 21656 и 21657/1 у катастарској општини Нови Бечеј.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 24696 до тачке број **4** на тремеђи катастарских парцела број 24696, 21661 и 21665.

Након тачке број 4 граница скреће у правцу југоистока пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 21661 до тачке број **5** на тремеђи катастарских парцела број 21661, 21666 и 21667.

Од тачке број 5 граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарских парцела број 21667, 21668, сече катастарску парцелу број 21688, наставља у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 21689/1, 21690/1, 24608 и јужном границом катастарске парцеле број 22083/10 долази до тачке број **6** на тремеђи катастарских парцела број 22083/10, 23700 и 22083/11.

Након тачке број 6 граница скреће у правцу југоистока пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23700, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22083/11 у дужини од око 93.6 m до тачке број **7** на југоисточној граници катастарске парцеле број 22083/11.

Од тачке број 7 граница скреће у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22083/1 до северозападне границе катастарске парцеле број 22082 где се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22082 у дужини од око 60.0 m до тачке број **8**.

Од тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 22082 и 22086 до југозападне границе катастарске парцеле број 22086 где скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 22088/1 у дужини од око 21.9 м до тачке број 9 на тремеђи катастарских парцела број 22088/1, 22088/2 и 22086.

Након тачке број 9 граница скреће у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 22088/1 у дужини од око 107.35 м до тачке број 10 на јужној граници катастарске парцеле број 22088/1.

Од тачке број 10 граница скреће у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22088/2, а потом се ломи и прати северозападну границу катастарске парцеле 22089/1 у правцу југозапада у дужини од око 76.53 м до тачке број 11.

Након тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22089/1, а потом скреће у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22089/2 у дужини од око 28.0 м до тачке број 12 на тремеђи катастарских парцела 22089/1, 22089/2 и 23700.

Од тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну границу катастарске парцеле број 23700 у дужини од око 9.8 м, а потом скреће у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 23700, 24609, 22094/2, у дужини од око 263.40 м до тачке број 13 на парцели број 22094/2.

Након тачке број 13 граница скреће у правцу југоистока секући катастарске парцеле број 22094/2 и 22095, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22096 у дужини од око 28.5 м до тачке број 14 на тремеђи катастарских парцела број 24606, 22095 и 22096.

Од тачке број 14 граница скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 24606 у дужини од око 47.9 м до тачке број 15 на североисточној граници катастарске парцеле број 24606.

Након тачке број 15 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 24606 и 23698, а потом скреће у правцу североистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 22109/5 до тачке број 16 на прелому међе катастарских парцела број 22109/5 и 23698.

Од тачке број 16 граница скреће у правцу југозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23698 у дужини од око 28.2 м а потом се ломи и иде у правцу северозапада секући катастарску парцелу број 23398 даље граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22111 и секући катастарску парцелу број 23638 долази до тачке број 17 на југозападној граници катастарске парцеле број 23638.

Након тачке број 17 граница скреће у правцу северозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23638, а потом скреће у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 22112 у дужини од око 238.9 м до тачке број 18 на јужној граници катастарске парцеле број 22112.

Од тачке број 18 граница наставља у правцу југозапада секући катастарску парцелу број 22113, а потом скреће у правцу северозапада пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 24612 до тачке број 19 на тремеђи катастарских парцела број 24612, 23692 и 23693.

Након тачке број 19 граница скреће у правцу северозапада, а потом североистока пратећи североисточну, а потом северозападну границу катастарске парцеле број 23692 у дужини од око 62.8 m до тачке број **20** на северозападној граници катастарске парцеле број 23692.

Од тачке број 20 граница скреће у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 23692, 22121, 22119 и 22117 до тачке број **21** на југоисточној граници катастарске парцеле број 23505/1.

Након тачке број 21 граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 23505/1 до тачке број **22** на југоисточној граници катастарске парцеле број 23505/1.

Од тачке број 22 граница скреће у правцу северозапада секући катастарску парцелу број 23505/1 до тачке број **23** на југоисточној граници катастарске парцеле број 22525.

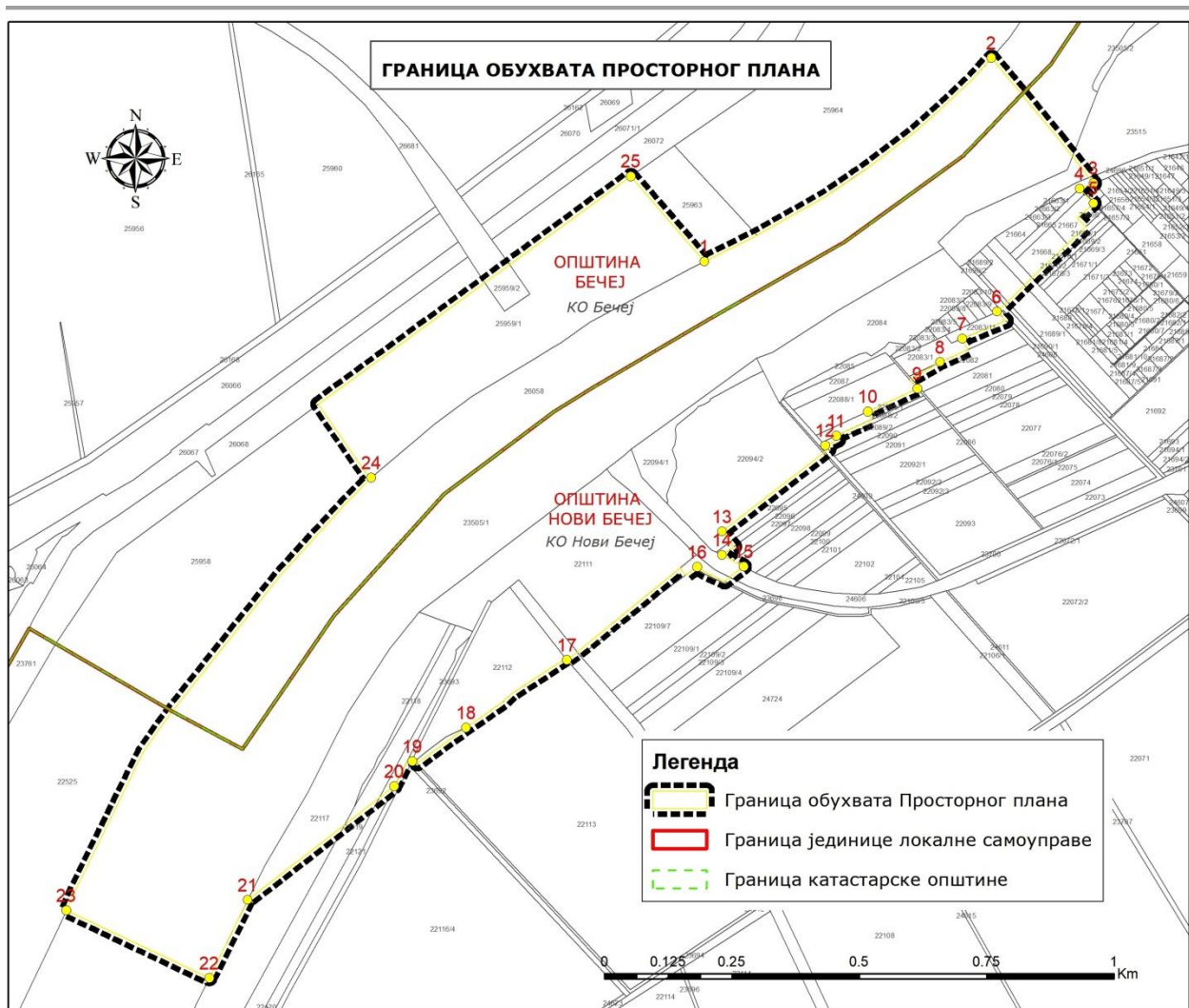
Након тачке број 23 граница скреће у правцу североистока пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22525 у катастарској општини Нови Бечеј, а потом наставља у правцу североистока пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 25958 у катастарској општини Бечеј у дужини од око 603.0 m до тачке број **24** на тремеђи катастарских парцела број 26058, 25959/1 и 25958.

Од тачке број 24 граница скреће у правцу северозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 25959/1, а потом скреће у правцу североистока пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 25959/1 и 25959/2 до тачке број **25** на тремеђи катастарских парцела број 26072, 25959/1 и 25963.

Након тачке број 25 граница скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 25959/1 до тачке број **1** на тремеђи катастарских парцела број 25963, 26058 и 25959/1 у катастарској општини Бечеј, почетне тачке описа.

Тачке прелома границе обухвата Просторног плана приказане су и на рефералној карти број 1: „Посебна намена простора“.

Површина подручја обухваћеног границом Плана износи 118,18 ha.

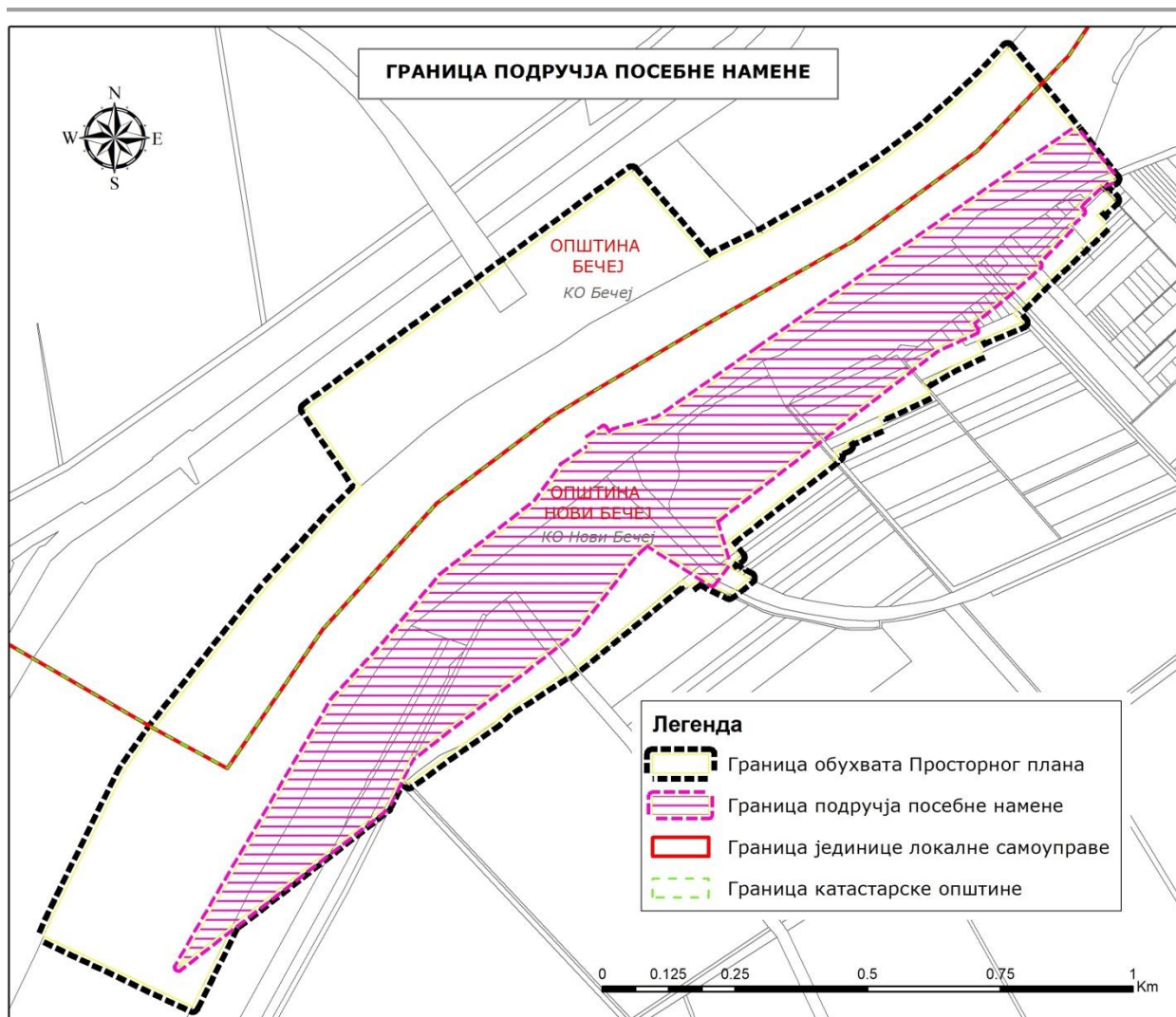

3.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Границом подручја посебне намене обухваћене су у катастарској општини Нови Бечеј целе катастарске парцеле број: 22118, 21689/2, 21663/1, 22087, 21663/2, 22083/3, 21690/2, 22083/5, 21663/3, 22085, 22083/4, 21664, 22094/1, 22083/2, 22084 и делови катастарских парцела број: 22083/6, 23693, 22083/7, 22083/8, 22083/10, 22083/9, 21665, 24609, 22086, 21690/1, 22095, 21668, 24608, 22083/1, 21688, 22088/1, 23698, 22121, 23700, 24696, 22112, 21689/1, 22094/2, 22111, 24606, 22119, 22117, 23638, 23505/1, 23515.

Површина подручја обухваћеног границом посебне намене износи 41,29 ha.

4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план је урађен у складу са Законом о планирању и изградњи, Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената просторног и урбанистичког планирања, као и другим прописима који непосредно или посредно регулишу ову област и садржи следеће:

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ

(„СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 88/10)

- 2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ”, БРОЈ 22/11)
- 2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ, („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ”, БРОЈ 14/15)
- 2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ”, БРОЈ 35/23)
- 2.5. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БРОЈ 11/02)
- 2.6. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БРОЈ 3/17)
- 2.6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ВОДНОГ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2015. ДО 2025. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БРОЈ 3/14 И 66/20)
- 2.7. ДРУГИ РАЗВОЈНИ ДОКУМЕНТИ
3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
- 3.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ
- 3.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике
- 3.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике
- 3.1.3. Климатске карактеристике
- 3.1.4. Сеизмичке карактеристике
- 3.1.5. Педолошке карактеристике
- 3.1.6. Пољопривредно земљиште
- 3.1.7. Шуме и шумско земљиште
- 3.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали
- 3.2. ПРИВРЕДА
- 3.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ
- 3.3.1. Становништво
- 3.3.2. Мрежа насеља
- 3.3.3. Социјални развој
- 3.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ
- 3.4.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 3.4.2. Водна и комунална инфраструктура
- 3.4.3. Енергетска инфраструктура
- 3.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура
- 3.4.5. Термоенергетска инфраструктура
- 3.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- 3.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА
- 3.7. ПРИРОДНА ДОБРА
- 3.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ
- 3.9. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА
- 3.10. ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА
- 3.11. SWOT АНАЛИЗА

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА
2. ОПШТИ, СПЕЦИФИЧНИ И ПОСЕБНИ ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА
3. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РЕШЕЊА СИСТЕМА И РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
4. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ПРИРОДНЕ СИСТЕМЕ И РЕСУРСЕ, ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ
- 2.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ
- 2.1.1. Вода и водно земљиште
- 2.1.2. Пољопривредно земљиште
- 2.2. ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ
- 2.2.1. Природна добра
- 2.2.2. Културно наслеђе
- 2.3. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
- 2.3.1. МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА
- 2.3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ
- 2.3.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

2.4. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ АКЦИДЕНАТА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА
АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

2.4.1. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ АКЦИДЕНАТА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

2.4.2. ЗАШТИТА ОД АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

2.4.3. ЗАШТИТА, КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

2. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА

2.1. ДЕМОГРАФСКО-СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ

3. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА

3.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

3.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

3.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

3.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

3.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

4. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ
ИНТЕРЕС

1.4. ПОДРУЧЈЕ ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ

1.5. РЕГУЛАЦИЈА И НИВЕЛАЦИЈА

1.6. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

1.7. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ
НАМЕНЕ, МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ
ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКТА

1.7.1. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења саобраћајне инфраструктуре

1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и
водне инфраструктуре

1.7.3. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења енергетске инфраструктуре

1.7.4. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења електронске комуникационе
инфраструктуре

1.8. ПРАВИЛА ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАШТИТНИХ ПОЈАСЕВА ЗЕЛЕНИЛА И УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА

1.9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА
ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

1.10. УСЛОВИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ
ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

1.11. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

3. ИНЖЕЊЕРСКОГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

4.1. ПЛАНСКО-ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

4.2. ОРГАНИЗАЦИОНЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

4.3. ФИНАНСИЈСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

Редни број	Врста и назив карте	Размера
Рефералне карте		
1.	Прегледна карта	1:50 000
2.	Реферална карта број 1: „Посебна намена простора“	1:5000
3.	Реферална карта број 2: „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара“	1:5000
4.	Реферална карта број 3: „Карта спровођења“	1:5000
Тематске карте		
5.	Тематска карта број 1: „Детаљна разрада простора – Регулациони план“	1:2500
6.	Тематска карта број 2: „Детаљна разрада простора – Синхрон план“	1:2500

4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општи циљ израде Просторног плана јесте стварање планског основа за извођење радова на побољшању карактеристика пловног пута реке Тисе изградњом нове бродске преводнице која ће унапредити услове за превођење бродова и која ће уз постојећу бродску преводницу омогућити истовремено превођење више од једног пловила на реци Тиси.

Према основним карактеристикама простора, основни циљ израде Просторног плана је разрађен кроз неколико **специфичних циљева** израде Просторног плана, и то:

- дефинисање планских решења тако да се Просторни план примењује директно (издавањем локацијских услова) тј. дефинисање правила грађења и уређења простора за планирану бродску преводницу са прилазним каналима, за насип прве одбрамбене линије реке Тисе, као и за пратеће инфраструктурне системе и објекте и др.;
- дефинисање планског основа, тако да се овај план примењује за решавање имовинско-правних односа (експропријацију) на земљишту потребном за реализацију система планиране бродске преводнице, изградњу одговарајућих насипа и измештање појединих инфраструктурних система;
- разрада и провера основних елемената техничке документације (Генералног и Идејног пројекта) са становишта уклапања у шире окружење, социо-економских и демографских промена, развоја комплементарних активности, укључивања јавности у процес планирања и др.;
- оријентационо дефинисање укупног динамичког оквира реализације система и инструмената и мера имплементације (финансијских, планско-програмских, организационих, нормативно-правних);
- спровођење стратешке процене утицаја планских решења на животну средину (израда и усвајање Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину), уз дефинисање и примену најстрожих мера заштите животне средине и повећања њеног квалитета.

Посебни оперативни циљеви просторног развоја су:

- смањен број и трајање непредвиђених застоја и прекида пловидбе на реци Тиси;
- повећање безбедности рада бродске преводнице;
- продужење радног века опреме и повећање енергетске ефикасности;
- смањење негативних утицаја на животну средину због:
  - повећања обима речног саобраћаја, као еколошки најповољнијег, што за последицу има смањење друмског и железничког саобраћаја,
  - повећања поузданости објекта, што је у директној вези са смањењем броја акцидентних ситуација.

5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

5.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ

5.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Подручје Просторног плана представља део Панонског басена и има веома сложену структурно-тектонску грађу. У основи геолошке грађе учествују старе кристаласте стене палеозојске и мезозојске старости, преко којих се вршила интензивна седиментација прво у морској, затим у језерској, а потом у барској и мочварној средини. У квартарном периоду таложили су се флувијални и еолски седименти, те Панонски басен постаје типично копно са израженим, првенствено флувијалним и еолским рељефом.

У врху геолошког стуба јављају се лесне и песковите наслаге квартарне старости. Дакле, у геолошком погледу, највећи део посматраног подручја се састоји од разноврсних глина, пескова и лесних песковитих наслага, претежно квартарне старости.

На овом простору издвојене су две геоморфолошке целине: лесна тераса и алувијална раван.

Лесна тераса представља благо заталасану површину, местимично испресецану воденим токовима. И у бачком и у банатском делу подручја, површина лесне терасе је сасвим благо нагнута према реци Тиси. Састоји се од преталоженог и сувоземног или типског леса. Блажим, а понегде и стрмим одсецима, лесна тераса се спушта ка алувијалној равни Тисе.

Алувијална раван је благо нагнута ка речном кориту Тисе, а као и лесна тераса, и она је благо заталасана и испресецена рецентним речним токовима. Састављена је од песка, лесног муља и глине. Представља флувијалну творевину која је настала радом флувијалне ерозије и акумулације. У алувијалној равни Тисе могу се издвојити различити ерозивни и акумулативни геоморфолошки облици. Карактеристични ерозивни облици на овом простору су меандри и мртваје (некадашња корита реке Тисе), а од акумулативних облика истичу се обалске гредице, обалски брежуљци и речна острва.

5.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике

Површинске воде

Поред реке Тисе, као највећег и главног хидролошког објекта, површинску хидрографију подручја чини и део каналске мреже мелиорационих канала ХМС „Соколац“ као и тзв. Мртва (Стара) Тиса која једним делом протиче кроз обухват Просторног плана.

Река Тиса

По дужини тока (966 km) и величини слива (157,220 km²) Тиса је највећа притока Дунава. Настаје спајањем Црне и Беле Тисе код места Рахив у Украјини. Протиче кроз поменуту Украјину, затим Мађарску и Србију и додирује територије Румуније и Словачке. У нашу земљу улази из Мађарске, 6 km низводно од Сегедина, с тим што у дужини од 4 km (km 164-160) представља природну границу између двеју земаља. Последњом деоницом тока, Тиса кроз нашу земљу, као гранична река између Бачке и Баната, генерално меридијанским правцем, тече у дужини од 160 km. У Дунав, у који просечно уноси 870 m³/s воде, улива се на његовом km 1214,5, наспрам Старог Сланкамена, на 72,4 mАНВ.

Ток Тисе се може поделити на три дела: горњи (од Новоселице до ушћа Самоша); средњи (од ушћа Самоша до ушћа Мориша) и доњи ток (низводно од ушћа Мориша до ушћа Тисе у Дунав).

Анализом падова на уздужном профилу за поједине секторе тока може се закључити да Тиса само у свом горњем току има карактер планинског водотока, док у средњем и доњем току представља типичну равничарску реку. Наиме, у горњем току, од места спајања Црне и Беле Тисе до ушћа Самоша, на деоници дугој 266 km, укупан пад главног тока (*h*) износи око 357 m, што је просечно (*J*) 1,34 m/km (1,34‰). Ако се посматра од изворишта Црне Тисе, као дуже саставнице, укупан пад до ушћа Самоша износи око 1.577 m или просечно 5,01 m/km (5,01‰).

О енергији рељефа у изворишној области Тисе најбоље говоре просечни падови на уздужном профилу њених саставница, Црне и Беле Тисе, који прелазе вредности од 25 m/km (25‰). У средњем делу тока Тиса има знатно мањи пад на уздужном профилу. На сектору од ушћа Самоша до ушћа Мориша, дугом 523 km, укупан пад Тисе при ниском водостају износи око 27 m или просечно 5,20 cm/km (0,052‰). У доњем току, чија је дужина 177 km, Тиса при ниском водостају има укупан пад на уздужном профилу свега око 5 m, што је просечно 2,80 cm/km (0,028‰). Ако се посматрају заједно средњи и доњи ток, што је 72% дужине читаве реке, укупан пад Тисе износи око 32 m или просечно 4,57 cm/km (0,0457‰). Услед овако малих падова Тиса на средњем и доњем сектору тока има карактер типичног меандарског водотока. Овде је свакако важно подсетити да су просечни падови у природним условима, нарочито у средњем и доњем току Тисе, имали и знатно мање вредности које су регулацијом тока повећане. Наиме, након скраћења Тисе, просечни падови су видно порасли, нарочито ако се узме у обзир чињеница да се у највећем делу тока ради о типичној равничарској реци. Тако је на читавом третираном делу Тисе, између Тисаујлака и ушћа, просечан пад воденог огледала повећан са 3,68 cm/km (0,0368‰) на 5,98 cm/km (0,0598‰). На сектору тока од Сегедина до ушћа просечан пад је порастао са 1,86 cm/km (0,0186‰) на поменутих 2,80 cm/km (0,028‰). Претходна анализа показује да Тиса у доњем току има изузетно мали пад воденог огледала. То је посебно изражено током ниских водостаја, када се просечни падови на овом сектору углавном крећу између 1 cm/km и 3 cm/km. Међутим, веома се често дешава да су те вредности чак доста ниже од 1 cm/km, како узводно, тако и низводно од бране код Новог Бечеја. То је последица хидрометеоролошких услова и владајућег режима рада на брани, као и актуелне коте воденог огледала на ушћу Тисе.

Табела 9. Ширине и дубине Тисе (m)⁴

Водостаји	Ширине [m]	Дубине [m]
ниски	100-150	2,80-6,00
средњи	180-250	9,00-15,00
високи	500-2500	11,00-18,00

⁴ Извор: Букуров, 1948

Доња Тиса има прилично уједначену ширину основног корита која износи приближно 200 m - 220 m. Пре регулације ширина је била нешто мања. Тако је између Сегедина и Новог Бечеја износила просечно 166 m, а на сектору низводно до ушћа 197 m. После регулације просечна ширина узводне деонице је повећана на 188 m, а низводне на 240 m. Мерења извршена убрзо након Другог светског рата показала су да је ширина речног корита при средњој води од Сегедина до Новог Бечеја тада износила просечно 180 m - 200 m, а од Новог Бечеја до ушћа 200 m - 250 m. Анализирајући дубину корита доње Тисе, Б. Букуров наводи је она доста велика и да је у периоду непосредно након изведених регулационих радова повећана за 20 cm - 40 cm, али је током 20. века просечно толико и смањена. Исти аутор износи податак да је средња дубина Тисиног корита у Србији 3,8 m - 4,0 m. У послератном периоду су вршена још нека мерења ширине, као и дубине Тисе у нашој земљи. Према вредностима у табели 5 ширина Тисе у Србији у зависности од водостаја варира од 100 m до чак 2.500 m, а дубина по матици тока од 2,80 m до 18,00 m.

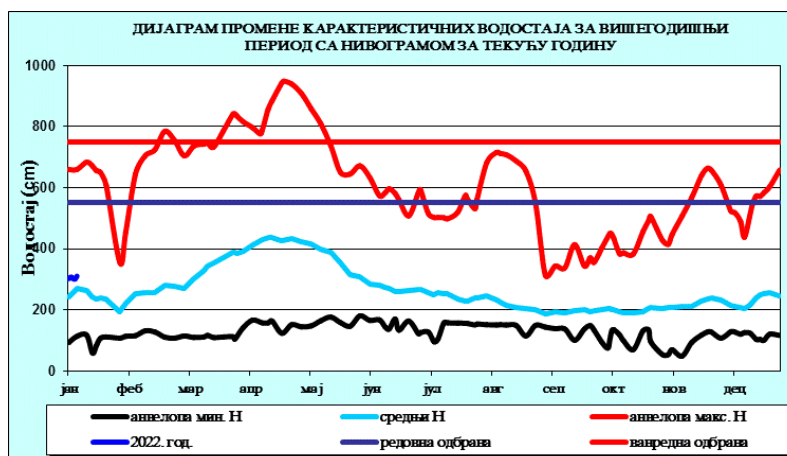
У табели су дате вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента.

Табела 10. Вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента

Река: Тиса, Хидролошка станица: Сента, период обраде 1976 – 2020. година												
МЕСЕЦ:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Минимална месечна:	92	154	156	179	203	164	151	186	144	86	81	146
Средња месечна:	286	301	370	436	377	325	288	273	252	248	260	274
Максимална месечна:	672	764	831	926	884	787	774	714	492	507	663	668
Екстремне вредности, датум:	Апсолутни мин.: 81, 15.11.1976.						Апсолутни макс.: 926, 21.04.2006.					

У даљем тексту дати су дијаграми промена карактеристичних водостаја за вишегодишњи период са нивограмима за 2022. годину на профилима Нови Кнежевац, Сента, и Тител.

Графикон 1. Нови Кнежевац

Графикон 2. Сента

Графикон 3. Тител

Псамолошке карактеристике Тисе

На сектору Тисе кроз територију АП Војводине, вршена су систематска осматрања суспендованог наноса на профилу у Сенти. Да би се сагледало доспевање наноса у Тису, од значаја су подаци о кретању наноса на другим токовима који се уливају у Тису. Међутим, за ове токове не постоје комплетни подаци осматрања.

У погледу псамолошких карактеристика, Тиса има све одлике алувијалног водотока, код којих је суспендовани нанос основни вид транспорта наноса и главни фактор морфолошких промена у речном кориту.

Просечна концентрација и пронос суспендованог наноса различит је од месеца до месеца. На Тиси највише наноса протекне у периоду март-јуни, а пронос је сразмеран протицајима, као и у случају годишњих вредности, док садржај чврстих супстанци не прати ту сразмеру, односно вредности су доста уједначене. Ово се дешава из разлога што је садржај чврстих честица у води условљен и другим факторима који утичу на продукцију и доспевање наноса са неког слива, а то су климатске карактеристике, еродибилност геолошке подлоге, начин коришћења и карактеристике рељефа.

У погледу угрожености од ерозије и бујичних токова за АП Војводину се може констатовати следеће:

- Флувијална ерозија је евидентна, како на великим рекама, тако и на осталим токовима у Војводини, али на успореним секторима Дунава, Саве и Тисе преовлађују процеси акумулирања наноса (успори бране ХЕПС Ђердап 1 и броне код Новог Бечеја).

Водни режим реке Тисе

На реци Тиси је изграђена брана на km 62+988. У склопу бране је такође изграђена бродска преводница за превођење бродова. Узводно, на km 64+500 Тисе спајају се канал ДТД Банатска Паланка – Нови Бечеј и Тиса, и то преко два крака овог канала: напојног са изграђеном реверзибилном уставом и пловног са изграђеном бродском преводницом.

Меродавна велика вода Тисе износи $4650 \text{ m}^3/\text{s}$, и то тристогодишња велика вода на коју је брана и прорачуната. Минимални протицај Тисе је $105 \text{ m}^3/\text{s}$.

Режим протицаја

Река Тиса има врло неуједначен протицај који се креће од $80 \text{ m}^3/\text{s}$ до близу $4000 \text{ m}^3/\text{s}$. Основни подаци:

- Минимални забележени протицај $80 \text{ m}^3/\text{s}$;
- Средњи протицај $803 \text{ m}^3/\text{s}$;
- Максимални забележени протицај $3718 \text{ m}^3/\text{s}$;
- Максимални протицај вероватноће појаве 1%, $3893 \text{ m}^3/\text{s}$.

Режим водостаја на профилу бране

Ниво доње воде зависи од протицаја Тисе и нивоа воде Дунава код ушће Тисе.

Основни подаци:

- Минимални забележени ниво доње воде (у условима успора од ХЕ Ђердап) 70,50 м.н.Ј.М.;
- Максимални забележени ниво доње воде 79,97 м.н.Ј.М.;
- Максимални ниво доње воде вероватноће појаве 1%, 80,35 м.н.Ј.М.

Ниво горње воде се одржава према Правилнику о одржавању успора на брани, а у периодима проласка великих вода брана је потпуно отворена и ниво горње воде се слободно формира у зависности од протицаја и нивоа доње воде. Максимални забележени ниво горње воде је на коти 80,06 м.н.Ј.М., а ниво воде вероватноће појаве 1% је на коти 80,50 м.н.Ј.М.

Биланс дотока и узимања воде из Тисе узводно од бране

Поред дотока у Тису из система за одводњавање са сливног подручја, који се по правилу јављају у периодима проласка већих вода, који нису интересантни са гледишта коришћења хидроенергетског потенцијала, имамо константан доток из бачког дела хидросистема ДТД кроз уставу Бечеј. Знатно веће количине се узимају из Тисе за банатски део хидросистема ДТД и то за потребе снабдевање водом корисника (наводњавање, индустрија, рибњаци) и за одржавање проточности мреже.

Режим успора на брани

Режим успора на брани је дефинисан „Правилником о одржавању успора на брани“, који је, с обзиром да се утицај успора протеже и на мађарску територију, усвојен од стране Мешовите југословенско-мађарске водопривредне комисије 1977 године.

Нормалан успор је од коте 74,50 до 75,50 м.н.Ј.М., са могућношћу повишења на коту 76,00 м.н.Ј.М. и снижења на коту 74,00 м.н.Ј.М.

5.1.3. Климатске карактеристике

Посматрано подручје се налази у области умерено-континенталне климе. Анализа климатских елемената извршена је на основу података добијених са најближе главне метеоролошке станице у Зрењанину, за временски период од 1991-2020. године.

У оквиру посматраног периода, средња годишња температура ваздуха износила је 12,1°C. Најхладнији месец је јануар са 0,7°C, а најтоплији месец је јули са просечном вредношћу од 22,9°C. Број мразних дана је 72, а тропских 41 дана годишње. Просечан број облачних дана у току године износи 103 дана, опада у летњим месецима и постепено расте ка зимском периоду године. Релативна влажност ваздуха у посматраном периоду износи 73%, а она се креће од 65% у јулу/августу до 86% у децембру. Просечна годишња осунчаност износи 2204,6 часова. Годишња вредност излучених падавина на посматраном простору износи 597 mm, највише падавина јавља се у јуну 84,3 mm, а најмање у фебруару 33,7 mm. Просечан број дана са снегом у току године је 21 дан, док се снежни покривач задржава 25 дана.

Појава леда на реци Тиси - Анализа режима леда показује да је лед на реци Тиси честа појава од прве половине децембра до друге половине марта, с тим што се најчешће јављају у јануару и фебруару. Генерално на реци Тиси постоје веома добри услови за образовање леда, а то је последица њене мале брзине и малог протицаја током зиме, али и дотицања из северних хладнијих крајева. Река Тиса се залеђује након свега 7-12 мразних дана.

Према вредностима годишњих честина ветрова и тишина, највећу учесталост имају ветрови из југоисточног правца 119‰, а најмању ветрови из североисточног правца 21‰. Такође, југоисточни ветрови имају и највеће средње брзине које просечно износе 3,2 m/s, а североисточни најмање 1,3 m/s.

5.1.4. Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, подручје обухваћено Просторним планом се налази у зони са могућим максималним интензитетом земљотреса од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

5.1.5. Педолошке карактеристике

На формирање педолошког покривача утичу бројни фактори као што су: матични супстрат, вода, клима (температура ваздуха, падавине, ветар), биотички чиниоци (вегетација, животињски свет, човек), рељеф и време. У границама слива реке Тисе пресудну улогу у образовању разноврсног земљишног покривача имали су матични супстрат и вода, као примарни фактори.

Педолошке карактеристике општине Бечеј настале су на три геоморфолошке целине, што је утицало на формирање више педолошких типова земљишта. Доминира чернозем са својим под типовима и варијететима, формиран на лесном платоу и лесној заравни и он представља најквалитетније земљиште, највишег производног потенцијала. Друге по заступљености су ливадске црнице, које по својим производним могућностима тек за нијансу уступају примат чернозему. Ритске црнице су земљиште са значајним производним потенцијалом, али због неповољних физички својстава у сушним годинама имају знатно умањене приносе.

Алувијуми реке Тисе, због њеног спорог тока и равничарског карактера, садрже изузетно fine честице наноса, па стога представљају најквалитетније повртарско земљиште у Србији.

Слични педолошки типови земљишта се јављају и у општини Нови Бечеј, с тим што је нешто веће учешће слатинастих земљишта. У геолошком погледу, подручје општине Нови Бечеј се састоји од разноврсних глина, пескова и лесних песковитих наслага, претежно квартарне старости.

Заравњени део и депресије састављене су од плеистоцених и холоцених наслага. Прве су старије, углавном еолског порекла, а холоцене су млађе, настале радом текућих вода. На појединим местима новобечејске општине заступљени су језерски седименти. Ове седименте чине песак и глина. Делувијалне и алувијалне насlage карактеристичне су за цело Потисје. Лесоидне глине и барски лес захватају око 90% територије општине Нови Бечеј.

Може се констатовати да у геолошком саставу терена на дубини до 30 m доминирају пескови и глине, различите боје и различите моћи вододржљивости и водопропустљивости.

На територији у обухвату Просторног плана од педолошких типова земљишта најзаступљеније је алувијално иловасто земљиште, ритска црница бескарбонатна док се део обухвата Просторног плана налази испод реке и баре.

5.1.6. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште као један од најважнијих производних ресурса општина Бечеј и Нови Бечеј заузима део простора обухваћеног границом Просторног плана. Укупна површина која се користи у сврху пољопривредне производње износи око 10,3ha. Површине за пољопривредну производњу у обухвату Просторног плана налазе се под њивским културама.

Треба истаћи да се у оквиру зоне кућа за одмор на територији општине Нови Бечеј, која се такође налази једним делом у обухвату Просторног плана, такође налазе површине које се обрађују у сврху пољопривредне производње и ти су углавном њиве, виногради и воћњаци.

5.1.7. Шуме и шумско земљиште

Шуме унутар граница Просторног плана се налазе у оквиру инудационог подручја (водно земљиште), не постоји шумско земљиште унутар обухвата Просторног плана.

Шумска вегетација и шумске монокултуре аутохтоних и алохтоних врста и групације дрвенастих врста које се јављају у мозаику са забареним површинама, користе се првенствено за добијање производа од дрвета. Највећу површину унутар шумског покривача, заузимају монокултуре хибридних топола. Коришћење недрвних производа из шуме (лековитог биља, гљива), није организовано.

5.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали

На подручју Просторног плана предузећу „Нафтна индустрија Србије“ а.д. - Нови Сад је према подацима Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај одобрено извођење геолошких истраживања нафте и гаса, на истражним просторима који се у регистру воде под бројевима 6178 и 6175⁵ (локалитети јужна Бачка и средњи Банат).

⁵ Напомена: Рок важења решења за истражне просторе број 6178 и 6175 истекао је 31.12. 2023. године.

5.2. ПРИВРЕДА

Земљано-бетонска брана код Новог Бечеја, саграђена на km 63 (km 62+988 официјалне стациоане) је уједно и централна и највећа хидротехничка грађевина Хс ДТД, без које овај систем не би могао функционисати. Основна функција бране код Новог Бечеја се своди на успоравање малих и средњих вода реке Тисе и формирање водне степенице, односно успора захваљујући којем је током читаве године преко водозахватних устава код Новог Бечеја и Падеја омогућено гравитационо упуштање воде у основну каналску мрежу Хс ДТД у Банату. Акумулација на Тиси је формирана 1975. године узводно од бране подигнуте код Новог Бечеја првенствено служи за водоснабдевање каналске мреже Хс ДТД у Банату, за наводњавање великих пољопривредних површина и за одбрану од поплава.

У склопу објекта бране на Тиси егзистира бродска преводница које је лоцирана на левој обали, непосредно уз бетонску брану, и диспозиционо уклопљена у пловни пут. Тренутне димензије преводнице омогућавају да се истовремено преводи искључиво једно пловило максималне дужине 85 m и ширине 12 m, што проузрокује огромне губитке времена и новца за бродаре што за последицу има да бродари и агенти шпедитери не укључују у значајнијој мери реку Тису у планове за превоз већих количина роба. Према категоризацији пловних путева, река Тиса је пловни пут IV категорије, а једно од главних „уских грла“ за повећање категорије пловног пута је управо постојећа бродска преводница. Изградњом нове бродске преводнице у склопу бране на Тиси, уз задржавање постојеће у функцији, оствариће се услови за брже и ефикасније превођење као и превођење састава уобичајених за VIb категорију пловног пута (на новој преводници) што ће имати за последицу повећано коришћење реке Тисе за превоз робе.

У погледу превоза роба на постојећој преводници у оквиру бране на Тиси највећи робни промет је био остварен 1981. године, када је превезено 1.477.000 t робе, односно извршено је 3.834 превођења. Од друге половине 2006. године до почетка 2007. године извршен је ремонт електро-машинске опреме на преводници. Крајем 2015. године извршена је замена дрвених одбојника у низводном и узводном предпристаништу.

Табела 11. Робни промет на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год.

Преводница	Робни промет (у хиљадама t)						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Брана на Тиси	209,44	145,86	238,63	228,18	308,98	321,68	392,28

Табела 12. Број превођења на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год.

Преводница	Број превођења						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Брана на Тиси	719	598	970	876	977	1092	1201

Табела 13. Робни промет по врсти робе на Брани на Тиси 2018. год.

Врста робе	2018.	
	1.000 t	%
шљунак	205,10	52,28
камен	137,54	35,06
гас	4,91	1,25
дрво	8,56	2,18
житарице и сунцокрет	28,46	7,26
кукуруз	1,04	0,26
уљана репица	4,36	1,11
угаљ	2,31	0,59
Укупно:	392,28	100,00

Табела 14. Број пловила физичких лица на брани на Тиси 2012. – 2018. год.

Преводница	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Нови Бечеј-брана	102	171	190	147	177	288	182

Бродска преводница ради 24 часа и њу опслужује 5 преводничара по сменама. За превођење се не наплаћује накнада од 2017. године, ратификацијом Споразума о пловидби реком Тисом између Републике Србије и Мађарске.

5.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

5.3.1. Становништво

Општа демографска ситуација на подручју у непосредној околини обухвата Просторног плана је неповољна. Пад укупног броја становника, ниска стопа наталитета и фертилитета, негативан природни прираштај, висок индекс старења све су то карактеристике популације која се налази у стадијуму дубоке демографске старости.

Повољна образовна структура становништва обезбеђује квалификовану радну снагу као значајан елемент будућег привредног развоја подручја. Старосна структура становништва је таква да неће обезбедити побољшање демографске ситуације ни у наредном периоду, те ће доћи до смањења укупног становништва, домаћинства и просечне величине домаћинства.

Табела 15. Упоредни преглед броја становника 1948. – 2022. година

Насеља	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Нови Бечеј	15644	16303	16378	16075	16091	15404	14452	13133	10967
Бечеј	26037	26641	27768	28548	28308	27155	25976	23895	19492
Укупно	41681	42944	44146	44623	44399	42559	40428	37028	20459

Табела 16. Упоредни преглед броја домаћинства 1948. – 2022. година

Насеља	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Нови Бечеј	4461	4965	5097	5257	5505	5409	5127	4818	4298
Бечеј	8104	8740	9422	9929	10430	9989	9689	8945	8218
Укупно	12565	13705	14519	15186	15935	15398	14816	13763	12516

5.3.2. Мрежа насеља

У непосредној близини обухвата Просторног плана налазе се насеља Бечеј на територији општине Бечеј, и насеље Нови Бечеј на територији општине Нови Бечеј. Функционална диференцијација насељске мреже заснована је на постојећој категоризацији тако да су насеља Бечеј и Нови Бечеј субрегионални и општински центри и представљају насеља градског карактера. Насеља Бечеј и Нови Бечеј су функционално усмерена ка Новом Саду. Бечеј и Нови Бечеј, као градска насеља на регионалном коридору (река Тиса) су препознати као веома важна насеља са својом специфичном улогом у развоју овог дела АП Војводине.

Просторна интеграција и функционална повезаност регионалних целина, нужна за остварење веће територијалне кохезије Републике и за јачање развојних капацитета и веће конкурентности свих њених саставних делова, упућује на идентификацију развојних појасева који су већ формиран или очекивани у будућности. У том погледу развојну улогу треба да стекне и појас дуж реке Тисе, са укупно пет, данас слабије развијених општина, и могућом већом улогом Сенте и двограђа Бечеј-Нови Бечеј.

5.3.3. Социјални развој

Постојећа организација јавних служби у насељима општина Бечеј и Нови Бечеј, који се налазе у непосредној околини обухвата Просторног плана, углавном задовољава потребе становника и има ниво опремљености за хијерархијски ниво општинског центра и осталих насеља, у складу са препорукама датим у Просторном плану Републике Србије.

У планском периоду потребно је пратити просторни и демографски развој сваког насеља и старосну структуру становништва и у складу са тим развијати јавне службе (обезбеђивање услова за: саобраћајну и информатичку доступност, организовање пратећих и комплементарних садржаја уз поједине делатности, развој територијалних мобилних јавних служби и слично). Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и слично.

Према регионалном просторном плану АП Војводине насеља Бечеј и Нови Бечеј сврстана према хијерархији насеља као двојни град и субрегионални центар. Субрегионални центар (двојни град) Бечеј-Нови Бечеј треба да има општу болницу и завод за здравствену заштиту у центру или у неком од насеља подручја које покрива. Други обавезни садржаји за субрегионални центар су галерија и изложбени простор, библиотека, музеј и мањи спортски центри. Могући садржаји ако постоји интерес и економска оправданост су: у делу образовања више и високо образовање, у делу физичке културе спортски центар који задовољава стандарде за међународна такмичења, а у области културе сценско-музичке делатности и архив.

5.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

5.4.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана егзистирају следећи видови саобраћаја: путни – друмски и водни.

Основни саобраћајни капацитет предметног простора у домену **путног - друмског саобраћаја** је:

- **Државни пут 16 реда бр. 15/М-3**, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бачки Брег)-Бездан-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Нови Бечеј-Кикинда - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Наково).

Државни пут 16 реда бр. 15, као основни путни правац обухваћеног простора, (функционално класификован као даљински пут државног значаја ДП-д) који омогућује даљинска и транзитна кретања као и везу са центрима међународног (Нови Сад) и националног ранга (Кикинда, Сомбор, Суботица). Такође је и пут који омогућује изворно-циљна кретања и квалитетно међунасељско повезивање локалних самоуправа Бечеја и Новог Бечеја у обухвату плана.

Водни саобраћај на простору обухваћеном предложеном границом Просторног плана заступљен је преко пловног пута реке Тисе, са постојећим објектом – мостом и сложеним хидротехничким објектом - браном са преводницом, која има вишенаменску функцију за регулисање режима вода у оквиру ХС ДТД и омогућавање пловидбе пловним/водним путевима реке Тисе и канала ОКМ ХС ДТД.

Река Тиса је категорисана као међудржавни пловни водоток IV категорије, у целој својој дужини на територији Републике Србије /АП Војводине од 0+000 – 164+000, са значајним капацитетима и потенцијалима у смислу робног транспорта, али такође врло значајним у смислу спортске и рекреативне пловидбе свим врста мањих пловила (чамци, јахте и др.).

Немоторни саобраћај је заступљен преко бицикличког коридора међународног ранга – цикло коридора 11 уз реку Тису, на целој својој дужини, од државне границе са Мађарском до ушћа у Дунав код Сланкамена (веза са међународним цикло коридором 6 - дунавским коридором).

5.4.2. Водна и комунална инфраструктура

Водна инфраструктура

Река Тиса – дели војвођанску низију на Бачки (десна обала) и Банат (лева обала) и највећа је лева притока Дунава. Укупна дужина реке Тисе кроз нашу земљу износи 159,5 km. Просечни пад дна корита низводно од Мориша до ушћа у Дунав износи свега 3,5 cm/km. Тиса представља унутрашњи пловни пут и од ушћа до Сегедина је означена као међународни пловни пут Е-80-01 (огранак Дунавског водног пута).

Река Тиса је најзначајнији водоток у Војводини. Након изградње бране „Ђердап“ код Кладова на Дунаву и „Бране на Тиси“ код Новог Бечеја, Тиса је на целом току кроз нашу земљу практично стављена под дириговани-вештачки водни режим.

У Хидросистем Дунав-Тиса-Дунав, Тиса је укључена после дугогодишњег проучавања њеног режима и расположивих вода и израде обилне пројектне документације и постала је интегрални део овог система као базен број 14 (базен број 14 је деоница Тисе од бране код Новог Бечеја до државне границе са Мађарском).

Брана на Тиси – изграђена је у склопу хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, са циљем да се омогући гравитационо упуштање до 120 m³/s у основну каналску мрежу у Банату за наводњавање 300 000 ha пољопривредног земљишта. Брана је изграђена на km 62+988 од ушћа Тисе у Дунав у близини Новог Бечеја. Брана служи за потребе акумулирања воде у кориту реке Тисе у екстремно сушним периодима, за стварање услова за захватање воде узводно од Новог Бечеја, за побољшање услова пловидбе као и у сврхе јавног саобраћаја моторних возила преко моста на брани.

Брана на Тиси се састоји од бетонског дела који заузима централни и уједно највећи део у кориту реке, од земљане бране на десној обали и бродске преводнице на левој обали. Бетонска брана се састоји од седам преливних поља ширине отвора 24,5 m, са стубовима ширине 6 m, тако да укупна дужина бетонске бране износи 213,5 m. Праг је на коти 68,00 mnm, а круна зида на коти 86,50 mnm. Темељна плоча са прагом има хидрауличке карактеристике ниског широког преливног прага. На стубовима се налазе нише за руке сегмента и цилиндри за дизање, бочне вођице сегмента, нише и вођице за помоћне затвараче и отвори за довод ваздуха испод преливног млаза. У горњим деловима стубова су просторије за смештај механизма за дизање затварача. У састав бетонске бране улазе и узводна бетонска облога дужине 15 m и низводна бетонска облога – слапиште дужине 50 m. Код узводне ивице темељне плоче бране налази се глинено-бетонска противфилтрациона завеса, а на крају слапишта антиерозиона армирано-бетонска завеса и антиерозиони јарак.

Земљана брана се налази на десној страни објекта бране на Тиси и повезује бетонску брану са тереном на десној обали. Дужина земљане бране по круни је 76,5 m. Круна и косине су обложене бетонским плочама. Круна бране ширине 15 m је на коти 76,5 mnm, тј 0,5 m изнад коте максималног успора. Код проласка великих вода земљана брана је преливна.

Друмски мост на брани служи за јавни саобраћај (државни пут IB реда бр. 15), има ширину коловоза 7 m и две пешачке стазе ширине 1,5 m. Кранске стазе служе за кретање порталног крана за постављање помоћних затварача. Узводна и низводна стаза, дужине по 300 m, међусобно су повезане на левој обали реке Тисе помоћу

окретнице, тако да кран може прелазити са једне на другу страну. Депонија помоћних затварача се налази на левој обали реке Тисе, на крајевима узводне и низводне кранске стазе и служи за смештај помоћних затварача који нису у употреби.

Бродска преводница – налази се на левој страни објекта Бране на Тиси, непосредно уз бетонску брану. Састии се од узводне и низводне главе, коморе и узводног и низводног препристанашта. Комора има корисне димензије 8 m x 12 m. Узводни праг је на коти 70 mpm, а дно коморе и низводни праг су на коти 67,30 mpm. Круна зидова је на коти 81,0 mpm, а доња ивица конструкције моста и кранске стазе је на коти 84,75 mpm. Узводно и низводно предпристанаште су дужине 280 m и имају побијене шипове и на обалној и на речној страни. На речној страни препристанашта према преливним пољима постоје разделни зидови од челичних талпи, узводно у дужини од 140 m, а низводно од 80 m, ради заштите пловног пута од великих брзина воде.

Насип прве одбрамбене линије дуж реке Тисе – у оквиру прве одбрамбене линије на предметном простору егзистирају насипи на левој и десној обали реке Тисе. Брана на Тиси се налази на стационажи km 64+350 насипа прве одбрамбене линије. Деоница насипа на десној обали реке Тисе од стационаже приближно km 62+800 до km 65+500 је земљани насип, са круном ширине 6 m, нагибом косине са небрањене стране у односу 1:3, а од банке у односу 1:7. Кота круне насипа је на 81,9 mpm. Предметна деоница насипа је у Оперативном плану за одбрану од поплава део насипа прве одбрамбене линије Тисе Д.14.1.1. – Десни насип уз Тису од уставе на ушћу Чика до Мртве Тисе (Чуруг), 31,58 km (88+100-56+520).

Низводно од бране, на уливу Мртве (Старе) Тисе у реку Тису, на стационажи насипа прве одбрамбене линије km 63+300 (стационажа реке km 62+100), у оквиру одбрамбене линије је и гравитациони испуст црпне станице С-1, као и изливни канал црпне станице у инундационом појасу.

Деоница насипа на левој обали реке Тисе од стационаже km 61+880 до km 64+750 је земљани насип, са круном ширине 6 m, нагибом косине са небрањене стране у односу 1:2 и нагибом косине са брањене стране 1:7. Кота круне насипа је на 82,0 mpm. Предметна деоница насипа је у Оперативном плану за одбрану од поплава део насипа прве одбрамбене линије Тисе Д.17.1.1. – Леви насип уз Тису од канала Банатска Паланка – Нови Бечеј (ХС ДТД) до црпне станице „Кумане“ 11,14 km – 5,54 km (66+725-61+189), 2,10 km (58+715-56+616), 3,50 km (55+560-52+065).

ХМС „Соколац“ - У обухвату Просторног плана, на левој обали реке Тисе, налазе се делови мелиорационих канала који припадају ХМС „Соколац“ и то: канал I-4-2-1, канал I-4-2-1-а, канал I-9, канал I-8-2-1 и канал Соколац главни.

Мртва (Стара) Тиса - У оквиру предметног простора, на десној страни реке Тисе, једним делом протиче и тзв. Мртва (Стара) Тиса. Мртва (Стара) Тиса, старо корито реке Тисе, окружује „Бисерно острво“ у оквиру Парка природе „Стара Тиса“, а воде из ње се у Тису одводе гравитационо или препумпавање путем ЦС С-1, капацитета 2x2,75 m³/s.

Комунална инфраструктура

На предметном простору на постоји изграђена водоводна и канализациона инфраструктура.

5.4.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

За потребе корисника у обухвату Просторног плана изграђена је подземна и надземна електроенергетска мрежа и објекти дистрибутивних трансформаторских станица 20/0,4 kV. Преко постојећег водног објекта каблови су смештени у кабловске канале. На предметном простору егзистирају и две трафостанице ТС-789 „Брана“ и ТС-788 Скл. Потисје.

Преко планског подручја, у близини водног објекта, прелази надземни вод 110 kV далековод бр. 142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј који се укршта са реком Тисом.

Обновљиви извори енергије

На простору обухвата Просторног плана за сада не постоји организовано коришћење обновљивих извора енергије (нема података о коришћењу обновљивих извора енергије).

Енергетска ефикасност

Карактеристика енергетског система на предметном простору, у функцији ефикасног коришћења енергије и енергената, није на високом нивоу, а заступљена је и нерационална потрошња енергената.

5.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура

У коридорима саобраћајница изграђена је подземна кабловска електронска комуникациона мрежа, преко постојећег водног објекта каблови су смештени у кабловске канале.

Оптички кабл, према условима оператера „СББ“ доо који се пружа из правца канала, Банатска Паланка – Нови Бечеј, постављен је по круни левообалског тиског насипа и пружа се до објекта бране на Тиси. Преко конструкције бране, кабл надземно води у заштитној ПЕ цеви Ø 40, која је смештена у наменској канализацији на конструкцији бране. Тако се кабл преводи преко реке Тисе до њене десне обале, односно до парцеле државног пута Iб реда бр. 15, где кабл подземно по тиском насипу наставља до преводнице Бечеј на каналу ДТД.

Према условима оператера Телеком по круни левообалског тиског насипа из правца канала, Банатска Паланка – Нови Бечеј парцели државног пута Iб реда бр. 15 планирана је траса оптичког кабла.

На предметном подручју се налазе и оптички каблови оператера А1 који делимично прелазе преко планиране бродске преводнице и планираних прилазних канала ка бродској преводници.

5.4.5. Термоенергетска инфраструктура

На простору обухвата Просторног плана, не постоји изграђени и не планира се изградња објекта термоенергетске инфраструктуре.

Не постоје лежишта и експлоатациона поља минералних сировина са овереним билансним резервама.

5.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На простору у ширем обухвату Просторног плана присутни су одређени еколошки проблеми: загађеност површинских вода, висок ниво подземних вода, лош квалитет воде за пиће, специфично загађење проузроковано прехранбеном индустријом карактеристичном за Војводину, недовољна развијеност или непостојање система канализације за одвођење отпадних вода и атмосферских вода из насеља, које се упуштају у каналску мрежу или се процеђују из септичких јама и копаних бунара, пролаз транзитног саобраћаја кроз насељена места, неадекватно депоновање комуналног отпада и др.

Најчешћи узрок нарушавања квалитета површинских вода су загађене воде. То су воде које су промениле свој првобитни састав уношењем штетних материја, чије присуство узрокује промену физичког, хемијског, биолошког или бактериолошког стања воде у мери која може да ограничи или онемогући њену употребу.

Квалитет вода је променљив у времену и простору. Зато је од изузетног значаја праћење и познавање актуелног стања квалитета површинских вода. Уредбом о класификацији вода међурепубличких водотока, међудржавних вода и вода обалног мора Југославије („Службени лист СФРЈ“ број 6/78) и Уредбом о класификацији вода („Службени гласник СРС“, бр. 5/68) воде су сврстане у четири класе квалитета, према њиховој намени и степену чистоће. **I класа** воде које се у природном стању, уз евентуалну дезинфекцију, могу употребљавати за пиће и у прехранбеној индустрији, а површинске воде и за гајење племенитих врста риба (салмониде). **II класа** воде које се у природном стању могу употребљавати за купање и рекреацију грађана, за спортове на води, за гајење других врста риба (циприниде), или које се уз уобичајене методе обраде, кондиционирања (коагулација, филтрација и дезинфекција и сл.) могу употребити за пиће и у прехранбеној индустрији. **III класа** воде које се могу употребљавати у наводњавању, а после уобичајених метода обраде (кондиционирања) и у индустрији, осим у прехранбеној индустрији. **IV класа** воде које се могу употребљавати за друге намене само после одговарајуће обраде. Воде класе II, ван граничних токова и токова пресечених границом Републике Србије, деле се на подкласе, и то:

- **подкласа II_a**, која обухвата воде које се уз нормалне методе обраде (коагулација, филтрација и дезинфекција) могу употребљавати за снабдевање насеља водом за пиће, за купање и у прехранбеној индустрији, и
- **подкласа II_b**, која обухвата воде које се могу искоришћавати или употребљавати за спортове на води, рекреацију, за гајење мање племенитих врста риба (ципринида) и за појење стоке.

Загађеност воде Тисе врло је слична загађености воде Дунава, а не ретко је и већа. Обично припада III класи бонитета. Због мање количине воде и њене мање брзине, самопречишћавање је знатно слабије него у Дунаву, па се понекад догађају и врло велика загађења са поморима риба. Најтеже тровање воде догодило се у пролеће 2000. године када су из притоке Самош (извире у Румунији) у Тису доспеле велике количине цијанида и тешких метала.

Затрована вода је вишеструко премашила законом дозвољене границе, а угинула риба је данима плутала не само Тисом него и Дунавом низводно од Сланкамена. Загађења су била толико велика да је била пуна четири месеца забрањена употреба воде и рибе и из Тисе и из Дунава на подручју читаве наше земље.

На подручју Посебне намене Просторног плана, према информацијама добијеним из услова надлежних органа и организација нема података о квалитету параметара животне средине тако да се о истим не може ни говорити.

Квалитет медијума животне средине ће у мањој мери бити угрожен привремено, током изградње предметног инфраструктурног објекта - нове бродске преводнице, али у експлоатационом периоду се не очекују додатни негативни утицаји с обзиром на већ постојећа саобраћајна кретања и других антропогених активности на предметном простору.

5.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

Подручје обухваћено Просторним планом налази се у оквиру археолошке зоне. У непосредној близини обухвата Просторног плана налази се добро које ужива претходну заштиту: археолошки локалитет „Борђош“.

У границама обухвата Просторног плана нема заштићених непокретних културних добара.

5.7. ПРИРОДНА ДОБРА

У обухвату Просторног плана налазе се: локални еколошки коридор (канализовани водоток), међународни еколошки коридор река Тиса (обухвата корито, плавно подручје и насипе за одбрану од поплава), утврђен Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије, и део Парка природе „Стара Тиса код Бисерног острва“, са режимима заштите II и III степена.

5.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша), ветрови и поплаве.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни повратни период од 475 година, на подручју обухвата Плана могућ је *земљотрес* максималног макросеизмичког интензитета VII-VIII степени према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес“, а за VIII степен „штетан земљотрес“.

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Узроци избијања пожара (на отвореном и затвореном простору) могу настати услед људске непажње, атмосферског пражњења (муња, гром), топлотног деловања сунца, експлозије и техничких разлога. У командном торњу преводнице предвиђен је пулт за управљање гашењем пожара. Овај пулт би омогућио активацију система за гашење, избор начина гашења (пенум или водом), као и управљање појединачним мониторима. Да би се задовољили критеријуми противпожарне заштите на будућој преводници код бране на Тиси потребно је обезбедити воду захтеваног квалитета. На локацији бране, за потребе противпожарног система, вода се може обезбедити на три начина: директно из реке Тисе, препумпавањем из подземља (црпљењем из бунара) и директно из водоводне мреже Бечеја или Новог Бечеја.

Повремени продори олујних и градоносних облака који проузрокују појаву *града* чешћи су и интензивнији у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава), који имају и највеће средње брзине, те постоји ризик од јављања штете проузрокован ветром. Такође ови ветрови утичу на органски и неоргански свет као и на многе људске делатности како непосредно тако и посредно.

Реконструисани насипи дуж Тисе на посматраном подручју представљају трајно решење за одбрану од продора дуготрајних високих водостаја, односно поплавних вода. Ипак, како не би дошло до поплава, одбрамбена линија се мора стално одржавати у функционалном стању.

Под унутрашњим водама на подручју, подразумевају се површинске воде настале од падавина и подземне воде. Услед дејства унутрашњих вода, насталих као последица великих атмосферских падавина у пролећном и јесењем периоду, може доћи до плављења терена. Одводњавање сувишних површинских и подземних вода обавља се каналском мрежом, а даља изградња детаљне каналске мреже допринеће да целокупна површина буде заштићена од изливања површинских вода и могућих поплава већих размера. Одвођење сувишних атмосферских вода са саобраћајница, кровова и осталих површина треба омогућити кишном канализацијом до реципијената.

На основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 72/09-други закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-други закон), Министарство заштите животне средине, на основу докумената: Политика превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса, води регистар постројења и утврђује и води евиденцију о оператерима и севесо постројењима/комплексима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса, због њихове локације, близине сличних постројења или због врсте ускладиштених опасних материја („домино ефекат“). На основу ових докумената, Министарство води и Регистар постројења и утврђује севесо оператере и постројења/комплексе, чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним последицама.

Према условима Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана се не налазе севесо постројења, нити нижег реда, нити вишег реда.

6. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Основна намена простора одређена је важећим плановима који су дефинисали грађевинско, пољопривредно, водно и шумско земљиште. У односу на то, измена и усклађивање тих планова и њихових намена у простору односиће се искључиво на подручје посебне намене, односно подручје бране на Тиси са планираном бродском преводницом са пратећим објектима, прилазним каналима и планираним насипима.

Водно земљиште - Воде и водно земљиште у обухвату Просторног плана чине река Тиса са инундационим подручјем и постојећи насип односно главна одбрамбена линија. Такође на подручју у обухвату Просторног плана егзистирају и мелиорациони канали у оквиру ХМС „Соколац“.

Пољопривредно земљиште - Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу, или се може привести намени пољопривредне производње. Оно се може поделити на обрадиво (њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде) и необрадиво (пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре). У обухвату Просторног плана, пољопривредно земљиште се већински користи као обрадиво пољопривредно земљиште, пре свега као њиве и воћњаци. Остало пољопривредно земљиште (некатегорисани пут - атарски пут) је заступљено неупоредиво мање.

Шумско земљиште - Унутар граница обухвата Просторног плана не постоји шумско земљиште.

Грађевинско земљиште - Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана чини грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља (планирана радна зона и део зоне кућа за одмор) и коридор инфраструктурних садржаја (државни пут IБ реда бр. 15).

7. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

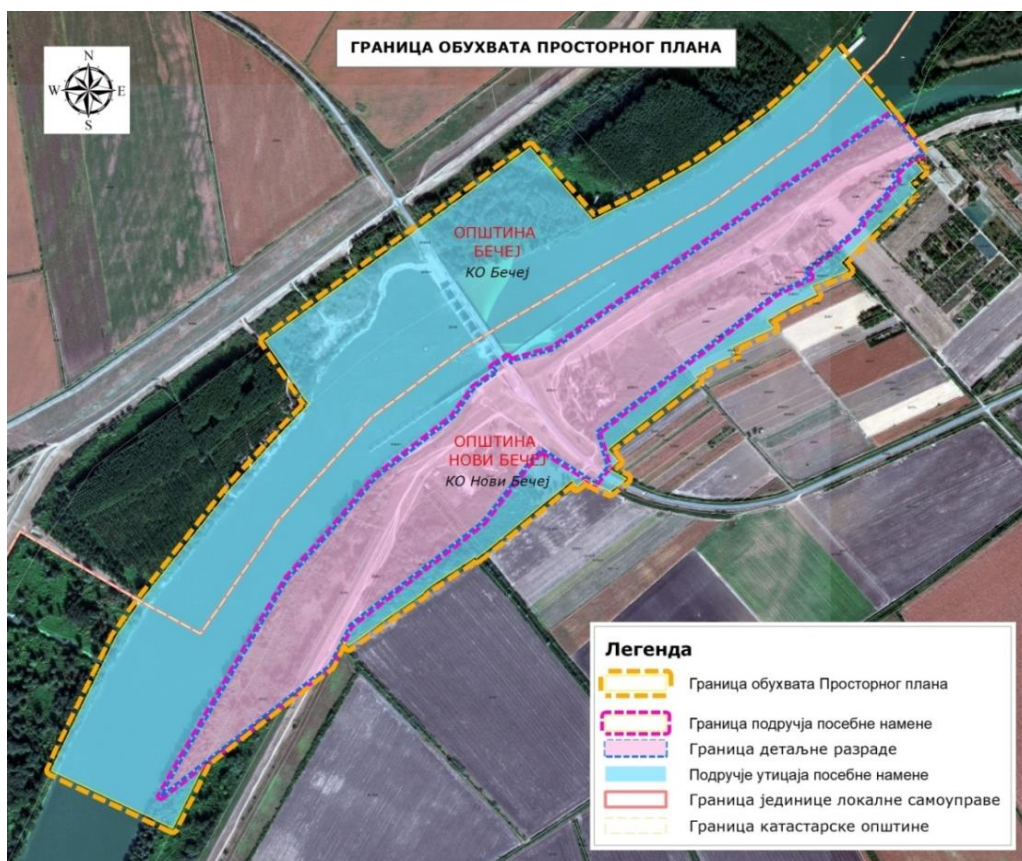
За потребе заштите, даљег развоја и презентације подручја сагледано је шире подручје око објекта бране на Тиси, исказано као подручје обухвата Просторног плана. Сагледане су могућности и претње за даљи развој подручја и на основу свега, дефинисано је подручје посебне намене и подручје утицаја посебне намене.

Подручје **обухвата Просторног плана** чини:

- Подручје посебне намене и
- подручје ван посебне намене: Подручје утицаја посебне намене.

Табела 17. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	површина	
		ha	%
1.	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	41,29	34,9
2.	ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	76,89	65,1
Σ	Укупна површина обухвата Просторног плана	118,18	100

Слика 3. Приказ просторних целина у обухвату Просторног плана

7.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За потребе изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима и планиране трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе, за Подручје посебне намене, дефинише се посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

За Подручје посебне намене дају се правила уређења и грађења за директну примену Просторног плана са детаљном разрадом, а према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења“.

Просторним планом, у Подручју посебне намене, промењена је намена дела грађевинског и пољопривредног земљишта у водно земљиште. Промена је утврђена за део грађевинског земљишта које је као такво било дефинисано планским документима јединице локалне самоуправе, а за које су се променили услови за уређење и изградњу због изградње бродске преводнице са прилазним каналима и планиране трасе насипа.

Катастарске парцеле које мењају намену из грађевинског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Зоне кућа за одмор“ дефинисане Просторним планом општине Нови Бечеј. Из граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Зоне кућа за одмор“ изузимају се катастарске парцеле број: у целости 22087, 22083/2, 22083/3, 22083/4, 22083/5, 21689/2, 21690/2, 21664, 21663/1, 21663/2 и 21663/3 КО Нови Бечеј и делови катастарских парцела број 24696, 21665, 21668, 21688, 21689/1, 21690/1, 22083/6, 22083/7, 22083/8, 22083/9, 22083/10, 22083/11, 22088/1 и 22095 КО Нови Бечеј.

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Економије, радни комплекси и туристички садржаји ван грађевинског рејона насеља“ дефинисане Просторним планом општине Нови Бечеј. Из граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Економије, радни комплекси и туристички садржаји ван грађевинског рејона насеља“ изузимају се катастарске парцеле број 22094/1 у целости и део катастарске парцеле број 22094/2 КО Нови Бечеј.

Поред наведеног из грађевинског земљишта изван грађевинског подручја у функцији друмског саобраћаја изузима се део катастарске парцеле број 24606 (део катастарске парцеле ДП ИБ реда бр. 15) као и делови катастарских парцела некатегорисаних путева број 24609, 22086 и 24608.

Целе катастарске парцеле и делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из грађевинског земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе (а у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора“).

Катастарске парцеле које мењају намену из пољопривредног земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена намена дела површине пољопривредног земљишта дефинисаног Просторним планом општине Нови Бечеј. Из површине пољопривредног земљишта изузимају се делови катастарских парцела број 22111 и 22112 КО Нови Бечеј (у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора“).

Делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из пољопривредног земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе.

Катастарске парцеле које мењају намену из шумског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена намена дела површине шумског земљишта дефинисаног Просторним планом општине Нови Бечеј. Из површине шумског земљишта изузимају се делови катастарских парцела број 23505/1, 22117, 22118, 22119 и 22111 КО Нови Бечеј (у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора“).

Делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из шумског земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе.

Табела 18. Биланс површина основних намена у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	површина	
		ha	%
1.	Водно земљиште	41,29	100
	- Површина за бродску преводницу	0,89	2,2
	- Површина за прилазни канал	23,18	56,1
	- Површина за главни одбрамбени насип	13,39	32,4
	- Заштитно зеленило у инундационом подручју	3,47	8,4
	- Површина за део објекта бране на Тиси	0,36	0,9
Σ	Укупна површина обухвата Подручја посебне намене	41,29	100

Према подацима исказаним у претходној табели, у „Подручју посебне намене“ највећа је заступљеност површина за прилазне канале са 56,1% односно 23,18 ha, затим следи површина за главни одбрамбени насип са 32,4% односно 13,39 ha, површина за заштитно зеленило 8,4% односно 3,47 ha, површина за нову бродску преводницу 2,2% односно 0,89 ha и на крају површина за део објекта постојеће бране на Тиси са 0,9% односно 0,36 ha.

Табела 19. Биланс површина – површине за привремене објекте у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ – привремене објекти	површина	
		ha	%
	Привремене објекти		
	- Насип за заштиту темељне јаме	0,62	1,5
	- Помоћни насипа за девијацију (прилазна рампа државног пута привременом мосту)	0,85	2,1
Σ	Укупна површина обухвата Подручја посебне намене	41,29	100

Није дозвољена корекција основне намене, у подручју посебне намене, израдом планских докумената јединица локалне самоуправе.

Овим Просторним планом се дају правила уређења и правила грађења за подручје посебне намене којима ће се остварити услови за спровођење активности на изградњи главног одбрамбеног насипа, бродске преводнице са пратећим објектима, прилазним каналима и насипом.

7.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За подручје ван посебне намене, **Подручје утицаја посебне намене**, Просторни план је преузео основну намену која је дефинисана планским документима јединице локалне самоуправе.

За Подручје утицаја посебне намене дају се правила уређења за спровођење планске документације у обухвату Просторног плана на следећи начин:

- примена донетих планских докумената јединице локалне самоуправе (просторни и урбанистички планови општина Бечеј и Нови Бечеј) у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом;
  - примена донетих просторних планова подручја посебне намене, у делу посебне намене дефинисане тим плановима,
- уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, а све према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења“.

За Подручје утицаја посебне намене обавезна је примена:

- услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области“, тачка „2. Утицај посебне наменена природне системе и ресурсе, природно и културно наслеђе и животну средину и мере заштите“;
- и услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „IV Правила уређења и правила грађења“, тачка „1. Правила уређења и организације земљишта“, подподтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката“, а која се односе на појасе, зоне заштите и режиме коришћења инфраструктуре.

7.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС

Планиране површине јавне намене у посебној намени за које се утврђује јавни интерес су површине намењене за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима новог насипа прве одбрамбене линије дуж реке Тисе, објеката путно друмске саобраћајне инфраструктуре као и објеката у функцији бродске преводнице (контролни торањ, погонске просторије, мешачка станица, резервоар за санитарну и ПП воду, објекат места прикључења, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода и сл.) и привремених објеката (насип за заштиту темељне јаме - привремени, помоћни насип, привремена саобраћајница и привремени мост (привремено измештање државног пута IБ реда)).

8. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ СА РАЗМАТРАНИМ ПРОБЛЕМИМА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ

На основу анализе и апроксимативне процене постојећег стања, без постојања егзактних података о параметрима квалитета природних ресурса на територији обухвата Просторног плана и доступне документације од значаја за планско подручје, валоризовано је постојеће стање, као и утицаји на животну средину.

Имајући на уму директну међузависност животне средине и људских активности (изградња, активности које егзистирају на датом простору, инфраструктурно уређење, пољопривредне активности и др.), са становишта дугорочне организације, коришћења, уређивања и заштите простора и животне средине, дефинисан је стратешки циљ: **заштита животне средине кроз активну примену мера заштите, уз континуирану контролу и одговорност за поштовање и примену принципа одрживог развоја.**

На простору обухвата Просторног плана су вреднована и разматрана питања у области животне средине у односу на стање и квалитет ваздуха, вода, земљишта, управљања отпадом и др.

На основу процене стања животне средине на планском подручју, имајући у виду да нема конкретних мерења, кључна питања заштите животне средине су:

- Заштита ваздуха, воде и земљишта као природних ресурса;
- Управљање отпадом;
- Мониторинг стања животне средине.

Од карактеристика животне средине предметног простора, који може бити изложен негативном утицају неопходно је нагласити близину реке Тисе, односно могућност одређеног негативног утицаја изградње предметних саобраћајница и бране, те остале потребне инфраструктуре, на међународни еколошки коридор, с обзиром да ће изградњом доћи до трајне деградације природних ресурса на посматраном подручју.

Такође, у току експлоатације бране, доћи ће до континуалног линијског загађења ваздуха и земљишта емисијом издувних гасова који настају услед рада мотора са унутрашњим сагоревањем возила која су корисници саобраћајне инфраструктуре којима је омогућен приступ овим садржајима.

Путни-друмски саобраћај у многоме доприноси проблемима у животној средини јер је завистан од необновљивих фосилних горива, нарочито нафте чијим сагоревањем настају загађујуће материје, које утичу на квалитет пољопривредног земљишта и пољопривредних култура у непосредној близини коридора пута. Саобраћај, такође проузрокује буку одређеног нивоа и загађење воде и ваздуха.

Материје у облику малих чврстих и течних честица, нарочито оне малог пречника, повезане су са болестима плућа (дизел мотори су најважнији извор угљенмооксида), угљендиоксид је гас који загрева атмосферу, азотни оксиди су повезани са проблемима у респираторном систему и доприносе индиректно глобалном загревању. Сумпорна и азотна једињења доприносе стварању киселих киша и исушивању земљишта. Нека испарљива органска једињења су мутагена, канцерогена и неуротоксична (нпр. смртност од рака се повезује са изложеношћу бензолу и полиароматичним угљоводонцима).

Бука је специфичан вид загађења. Познато је да су путна моторна возила један од главних извора буке у коридорима саобраћајница. Као најзначајнији извори буке су: издувни и усисни систем, рад мотора и механичка бука, систем за хлађење, грејање, проветравање, пнеуматици, и др.

Проблеми из области заштите животне средине, у вези са електронском комуникационом инфраструктуром нису разматрани у Просторном плану, обзиром да изградња планиране и експлоатација постојеће нема негативних утицаја на животну средину.

Не очекује се да ће реализацијом планиране електроенергетске инфраструктуре, уз поштовање свих потребних мера са аспекта заштите животне средине, доћи до негативних утицаја, те проблеми у Просторном плану везани за електроенергетску инфраструктуру нису ни разматрани.

С обзиром на карактеристике животне средине, Просторним планом су предвиђене мере заштите и очувања квалитета ваздуха, вода, земљишта, као и мере које се односе на уређење и очување зелених површина и заштитног зеленила, односно имплементирани су услови заштите простора утврђени од стране Покрајинског завода за заштиту природе, добијени за потребе израде овог документа.

Просторним планом су такође, разматрана питања заштите од пожара, заштите од елементарних непогода, као и техничко-технолошких несрећа. У оквиру планских решења дефинисани су општи услови заштите од утицаја на уређење и изградњу простора у обухвату истог.

Услови заштите од пожара односе се на примену техничких прописа и стандарда који регулишу ову област при пројектовању и изградњи свих објеката који су планирани на овом простору.

Сагласно Закону о стратешкој процени утицаја у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана питања везана за климатске промене и промене озонског омотача јер нема података о постојећим утицајима.

9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Просторног плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Према Закону о планирању и изградњи, као фаза у изради планског документа предвиђена је израда Материјала за рани јавни увид, чиме се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на концепцију планских решења.

Рани јавни увид (РЈУ) је и у случају овог Просторног плана организован после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања Нацрта планског документа.

У току израде Просторног плана и Стратешке процене прибављени су услови и сагласности од следећих надлежних институција:

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
1.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
2.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе 11000 Београд, Немањина бр.22-26
3.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ 11070 Београд, Булевар уметности бр.2а
4.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Дирекција за водне путеве 11000 Београд, Француска бр.9
5.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру 11000 Београд, Немањина бр.15

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
БРАНЕ НА ТИСИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
6.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ 11000 Београд, Војводе Тозе бр.31
7.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације 11000 Београд, Омладинских Бригада бр.31
8.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА Сектор за туризам 11070 Нови Београд, Омладинских Бригада бр.1
9.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Управљање ризиком од великог хемијског удеса, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Сектор за управљање животном средином 11070 Нови Београд, Омладинских бригада бр.1
10.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД 11000 Београд, Кнеза Вишеслава бр.66, поштански фах 100
11.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО 21000 Нови Сад, Бул. Михајла Пупина бр.16
12.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
13.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ И ТУРИЗАМ Одељење за туризам и регионално-привредну сарадњу 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
14.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
15.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ 21000 Нови Сад, Радничка бр.20а
16.	ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ 21131 Петроварадин, Прерадовићева бр.2
17.	ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ Сектор за стратегију, пројектовање и развој 11000 Београд, Булевар краља Александра бр.282
18.	ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ АД Сектор за инвестиције, развој и технологију 11000 Београд, Немањина бр.6
19.	АД „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД 11000 Београд, Кнеза Милоша бр.11
20.	ЈП ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ 11000 Београд, Балканска бр.13
21.	ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ д.о.о. Београд Огранак „Електродистрибуција Зрењанин“ 23000 Зрењанин, Панчевачка бр.46
22.	ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ д.о.о. Београд Огранак „Електродистрибуција Нови Сад“ 21000 Нови Сад, Булевар ослобођења бр. 100
23.	ЈП ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ СЕКТОР ТЕХНИКА 11000 Београд, Кнеза Вишеслава бр.88
24.	„НИС“ а.д. НОВИ САД 21000 Нови Сад, Народног фронта бр.12
25.	ТРАНСНАФТА 26000 ПАНЧЕВО, Змај Јовина 1
26.	ЈП „СРБИЈАГАС“ 21000 Нови Сад, Булевар ослобођења бр.69
27.	ГАСТРАНС 21000 Нови Сад, Ул. Народног фронта бр.12
28.	„ГАС“ ДОО 21220 Бечеј, Ул. Чарнојевића бр.2
29.	ЈП КОМУНАЛАЦ 23272 Нови Бечеј, Ул. Слободана Перића бр.163
30.	ЈП „ПОШТЕ СРБИЈЕ“ Дирекција за поштанску мрежу 11120 Београд, Таковска бр.2
31.	„СЕТИН“ 11070 Београд, Омладинских бригада бр.90
32.	„А1 СРБИЈА“ ДОО 11070 Нови Београд, Милутина Миланковића бр.1ж
33.	СВВ СРПСКЕ КАБЛОВСКЕ МРЕЖЕ 11000 Београд, Булевар Пека Дапчевића бр.19
34.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д. Београд, Извршна јединица Зрењанин, 23000 Зрењанин, Житни трг бр.6-А
35.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д. Београд, Извршна јединица Нови Сад, 21101 Нови Сад, Народних хероја бр. 2
36.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д. Београд, ДИРЕКЦИЈА ЗА ТЕХНИКУ СЕКТОР ЗА ФИКСНУ ПРИСТУПНУ МРЕЖУ 11 000 Нови Београд, Булевар уметности бр.16а
37.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ОПШТИНА БЕЧЕЈ ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за урбанизам, грађевинарство, комуналне послове, саобраћај и инспекцијски надзор 21220 Бечеј, Трг Ослобођења бр.2
38.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ОПШТИНА БЕЧЕЈ ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за привреду, улагања, локални економски развој и заштита животне средине 21220 Бечеј, Трг Ослобођења бр.2

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
39.	ЈП „КОМУНАЛАЦ“ 21220 Бечеј, Ловачка бр.5
40.	П „ВОДОКАНАЛ“ 21220 Бечеј, Данила Киша бр.8/а
41.	ЈП „ТОПЛАНА“ 21220 Бечеј, Петровоселски пут бр.3
42.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ОПШТИНА НОВИ БЕЧЕЈ ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство и заштиту животне средине 23272 Нови Бечеј, Жарка Зрењанина бр.8
43.	ЈП „КОМУНАЛАЦ“ 23272 Нови Бечеј, Слободана Перића бр.163
44.	ЈП „Урбанизам и путеви“ 23272 Нови Бечеј, Маршала Тита бр.8
45.	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ЗРЕЊАНИН 23000 Зрењанин, Трг др Зорана Ђинђића бр.1
46.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ – ПЕТРОВАРАДИН 21131 Петроварадин, Штросмајерова бр.22
47.	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ – БЕОГРАД 11118 Београд, Радослава Грујића бр.11
48.	РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД Електронски захтев
49.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈВОДИНЕ 21000 Нови Сад, Бул. Михајла Пупина бр.6/IV
50.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Зрењанину 23000 Зрењанин, Др Зорана Каменковића бр. 10
51.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Новом Саду 21000 Нови Сад, Пап Павла бр. 46

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Током поступка стратешке процене утицаја неког плана на животну средину, интегришу се еколошки, социјално-економски и био-физички сегменти животне средине, повезује, анализира и процењује активност различитих интересних сфера, а план усмерава ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Постављање општих циљева Стратешке процене представља оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Просторног плана омогућава хармонизацију коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Општи циљ Стратешке процене представља одрживо коришћење простора и природних ресурса у обухвату Просторног плана, кроз активну примену мера заштите природних ресурса, животне средине и обезбеђење адекватних услова за живот и здравље људи.

Наведени циљ обезбедиће се активном контролом загађивача, како постојећих, тако и планираних, који својим радом могу негативно утицати на квалитет животне средине и параметара животне средине реке Тисе и околине, а самим тим и обухвату Просторног плана.

На основу наведеног општег циља Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Комунално опремање планског подручја за потребе бране и осталих планираних садржаја, уз интегрисање превентивних мера заштите;
- Б. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу, противпожарну заштиту и воде за технолошке процесе;
- В. Формирање зелених површина;
- Г. Дефинисање и примена мера заштите природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, флоре и фауне) и природних вредности у међународном еколошком коридору реке Тиса;
- Д. Дефинисање и примена мера заштите од катастрофа и ванредних ситуација;
- Ђ. Дефинисање и примена програма праћења стања животне средине.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Индикатори представљају инструмент за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за сваки вид планирања.

Сврха индикатора стања животне средине је оцењивање планских решења са становишта могућих негативних утицаја, као и утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Њихова примена односи се на усмеравање планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Имајући у виду обухват Просторног плана, планиране садржаје, природне вредности и постојеће стање животне средине, као и дефинисане посебне циљеве стратешке процене утицаја, извршен је избор индикатора животне средине предметног простора, ослањајући се на индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 37/11) (Табела 20).

Табела 20. Индикатори стратешке процене утицаја Плана

ИНДИКАТОРИ
<i>Индекс сапробности</i> Биолошки индикатор статуса вода који се користи за оцену нивоа органског загађења.
<i>Квалитет воде за пиће</i> Процена квалитативног утицаја воде за пиће на здравље, односно ризика од негативних утицаја на здравље људи у односу на снабдевање водом за пиће, у складу са санитарно-хигијенским условима и стандардима.
<i>Загађене (непречишћене) отпадне воде</i> Удео испуштених непречишћених отпадних вода у површинска водна тела (водопријемнике) у односу на укупну количину испуштених отпадних вода.

ИНДИКАТОРИ

Заштићена подручја

Успостављање заштићених подручја је директан одговор друштва на угрожавање природе, а има за циљ очување биодиверзитета, према националним критеријумима и циљевима.

Промена начина коришћења земљишта

Индикатор приказује трендове у пренамени пољопривредног, шумског и другог полу-природног и природног земљишта у урбана земљишта и друге вештачке творевине. Приказује површине заузете изградњом и урбаном инфраструктуром, као и урбаним зеленим, спортским и рекреационим површинама.

Садржај органског угљеника у земљишту

Процена резерви органске материје у земљишту у зависности од типа земљишта и начина његовог коришћења у циљу утврђивања подручја под ризиком за одрживо коришћење земљишта. Висок садржај органске материје указује на високо производна својства земљишта.

Укупна количина произведеног отпада

Индикатор приказује укупне количине произведеног отпада, по врстама и делатностима у којима настају.

Производња отпада (комунални, индустријски, опасан)

Индикатор приказује укупне количине произведеног отпада, по врстама и делатностима у којима настају, у циљу избегавања и смањивања настајања отпада.

Укупни индикатор буке

Укупни индикатор буке је индикатор који описује ометање буком за временски период од 24 часа, за дан-вече-ноћ.

Наведени индикатори дефинисани су у контексту оцене ефеката планских решења. Стратешка процена је плански оријентисан документ који разматра планска решења као основ за реализацију циљева одрживог развоја и заштите животне средине.

Националном листом индикатора заштите животне средине дефинисани су индикатори за потребе успостављања, вођења, развијања, координисања и одржавања јединственог Информационог система заштите животне средине, који води Агенција за заштиту животне средине.

Имајући у виду да Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину нису дате јасне смернице за утврђивање посебних просторних индикатора, обрађивач Стратешке процене сматра да су претходно издвојени индикатори релевантни за дати простор као такви, нарочито с обзиром на то да ови индикатори јесу део јединственог националног Информационог система о животној средини.

Наведени индикатори су издвојени у сврху праћења реализације планских, а не технолошких решења.

4. КОПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, те на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Истиче се и то да је стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама.

Како би била потпуно интегрисана, процедура стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде Просторног плана.

Табела 21. приказује принцип по којем се руководило при изради ова два документа, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 21. Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта Просторног плана		
Стручна контрола Нацрта Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација на СПУ
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештају о СПУ
Доношење Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештају о СПУ	Оцена и сагласност на Извештају од стране надлежног органа
Спровођење Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

У табели 22. приказана је компатибилност циљева Просторног плана и посебних циљева стратешке процене.

Табела 22. Компатибилност циљева Плана и Стратешке процене

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
	А	Б	В	Г	Д	Ђ
Дефинисање планских решења тако да се Просторни план примењује директно (издавањем локацијских услова) тј. дефинисање правила грађења и уређења простора за планирану бродску преводницу са прилазним каналима, за насип прве одбрамбене линије реке Тисе, као и за пратеће инфраструктурне системе и објекте и др.;	+	+	+	+	+	+
Дефинисање планског основа, тако да се овај план примењује за решавање имовинско-правних односа (експропријацију) на земљишту потребном за реализацију система планиране бродске преводнице, изградњу одговарајућих насипа и измештање појединих инфраструктурних система;	+	+	+	+	+	+
Разрада и провера основних елемената техничке документације (Генералног и Идејног пројекта) са становишта уклапања у шире окружење, социо-економских и демографских промена, развоја	+	+	+	+	+	+

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
	А	Б	В	Г	Д	Ђ
комплементарних активности, укључивања јавности у процес планирања и др.;						
Оријентационо дефинисање укупног динамичког оквира реализације система и инструмената и мера имплементације (финансијских, планско-програмских, организационих, нормативно-правних);	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0
Спровођење стратешке процене утицаја планских решења на животну средину (израда и усвајање Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину), уз дефинисање и примену најстрожих мера заштите животне средине и повећања њеног квалитета.	+	+	+	+	+	+
+ компатибилни, - нису компатибилни, 0- неутралан однос						

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде Стратешке процене јесте да се сагледају могући негативни утицаји планских решења на квалитет животне средине, из чега, потом, следи дефинисање мера за превенцију или минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:

- утицај досадашњих активности и планираних садржаја на природне ресурсе – воду, ваздух, земљиште и биодиверзитет;
- утицај планиране инфраструктуре на животну средину;
- мере и услове заштите животне средине са освртом на потенцијалне загађиваче;
- питања и проблеме одлагања комуналног отпада и других врста отпада у планском периоду.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења простора у обухвату Просторног плана, вредновање утицаја се врши у односу на:

- природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- стање комуналне опремљености и уређености простора,;
- стање и статус природних ресурса;
- услове надлежних институција добијених у поступку израде Просторног плана и Стратешке процене;
- циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа и циљеве предметног Просторног плана.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима планова вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде овог Просторног плана.

Планска решења се односе на опремање простора инфраструктуром, неопходном за стварање одговарајућих услова за функционисање планираних садржаја, према исказаним потребама.

У плански документ су интегрисане мере и услови заштите животне средине, ограничења и обавезе које се недвосмислено морају спроводити на предметном простору.

Важно је напоменути да се стратешка процена бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења на животну средину, при чему је акценат стављен на анализу планских решења, која доприносе заштити и подизању квалитета животне средине на посматраном простору и у непосредном окружењу.

1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизирање истих.

У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Просторним планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планских решења на животну средину.

Процена утицаја варијантних решења

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења Просторног плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

1. **Варијантно решење 1** - уколико не дође до спровођења планских решења;
2. **Варијантно решење 2** - уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Стратешка процена се бави разрадом варијанте реализације, односно не реализације планских активности.

Табела 23. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеви стратешке процене

- А. Комунално опремање планског подручја за потребе бране и осталих планираних садржаја, уз интегрисање превентивних мера заштите;
- Б. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу, противпожарну заштиту и воде за технолошке процесе;
- В. Формирање зелених површина;
- Г. Дефинисање и примена мера заштите природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, флоре и фауне) и природних вредности у међународном еколошком коридору реке Тиса;
- Д. Дефинисање и примена мера заштите од катастрофа и ванредних ситуација;
- Ђ. Дефинисање и примена програма праћења стања животне средине.

Сектор плана	Сценарио развоја	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
		А	Б	В	Г	Д	Ђ
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, пољопривредно земљиште)	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Заштита заштићених подручја	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Заштита предела	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Становништво	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Унапређење водне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	0/+	+
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0/-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	+	+
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	-/0
	ВАРИЈАНТА 2	0	0	0	0	0	0/+
Заштита од природних несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	0	+

+ - укупно позитиван утицај, - - укупно негативан утицај, 0 - неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Просторног плана, може се констатовати следеће:

1. У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора, што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, нарушавања водног режима и неконтролисаног испуштања отпадних материја у медијуме животне средине. Такође, биће онемогућен интензиван даљи развој овог простора с привредног аспекта, а посебно с аспекта туризма и економије;
2. У варијанти да се Просторни план имплементира, могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области заштите природних вредности и природних ресурса, привреде и туризма, приликом избора будућих корисника простора поштујући већ веома ограничене капацитете животне средине планског подручја.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се План не донесе.

2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Процена могућих утицаја планираних активности на ваздух

Процена могућих утицаја планираних активности на ваздух сагледава се у смислу било какве промене природног својства ваздуха, односно у смислу емисије сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих материја, олова, бензена, угљен монооксида, приземног озона, и присуства кадмијума, никла и беонзоапирена и других загађујућих материја у ваздух.

Као планско решење које ће имати позитиван аспект у циљу ублажавања утицаја саобраћајних кретања на квалитет ваздуха предметног простора оцењује се обавеза прописана Просторним планом која се односи на озелењавање слободних површина.

Евентуални негативни утицаји у одређеном домену су сагледани у контексту извођења грађевинских радова, током којих може доћи до повећане количине прашине у ваздуху и до трајног нарушавања структуре земљишта, услед изградње објеката и извођења земљаних радова - ископа рова и насипања земљишта, кретања грађевинске механизације и др. Поред прашине, очекивана је повећана концентрација отпадних гасова мотора са унутрашњим сагоревањем транспортних и радних машина, у фази изградње планираних садржаја.

Такође, могућ је и мањи утицај на ваздух услед коришћења заштитних премазних средстава и испарења боја у току евентуалних фарбарских радова, али су ови утицаји привременог карактера.

Процена могућих утицаја планираних активности на воду

Простор у обухвату Просторног плана, у постојећем стању нема изграђену потребну инфраструктуру за водоснабдевање, као ни канализациону мрежу.

Као најважнији аспект заштите вода предметног простора и непосредног окружења, представља спровођење услова и мера добијених од надлежног Секретаријата.

Могући утицаји планираних активности на квалитет вода вредновани су у односу на чињеницу да је за простор у обухвату Просторног плана предвиђено:

- снабдевање свих објеката питком водом, као и за потребе заштите од пожара;
- одвођење санитарних отпадних вода сепаратним канализационим системом до постројења за пречишћавање отпадних вода;
- одвођење атмосферске воде планираном атмосферском канализацијом односно упијањем у околни терен и одвођењем путем постојећих атмосферских канала.

Нарочито осетљив аспект заштите вода од загађења представља решење евакуације комуналних отпадних вода, како са простора у обухвату Просторног лана, тако и непосредног окружења.

Такође, у отворене канале и друге водотоке забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и пречишћених вода, које задовољавају прописане вредности.

Процена могућих утицаја планираних активности на земљиште

Неминовно је да ће током фазе припреме терена за изградњу и током фазе изградње објеката доћи до директног негативног утицаја на земљиште, услед узурпирања земљишта физичким објектима и измене структуре земљишта. Ови утицаји су трајног карактера.

Такође, током извођења грађевинских радова могућ је негативан утицај на земљиште и услед евентуалне хаварије на грађевинским и транспортним машинама, при чему би, услед природе квара могло доћи до цурења машинског уља, мазива или горива на тло. Овакав утицај може имати значајан негативан карактер уколико би загађење доспело до површинских и подземних вода.

Просторним ланом су дефинисани услови за евакуацију отпадних материја. Ове мере се директно односе на обезбеђење заштите земљишта, али и воде и ваздуха, имајући у виду да је дефинисано обавезно одлагање отпада у контејнере, које треба сместити на погодне локације, лако доступне возилима за пражњење, а да се при том морају обезбедити адекватан хигијенски услови у погледу редовног чишћења, одржавања, дезинфекције и др.

Процена могућих утицаја буке и вибрација

Бука се јавља у животној средини, као сваки нежељени или штетни звук, а извор буке може да буде уређај, средство за рад, саобраћајно средство, инсталација постројења, технолошки поступак, електроакустички уређај и др.

Приликом извођења грађевинских радова, бука и вибрације су неминовна последица рада грађевинских машина. У условима извођења грађевинских радова, овим утицајима је изложена непосредна околина градилишта и највише утиче на животињски свет и птице, што престаје по завршетку изградње.

Није могуће предвидети у којој мери ће доћи до емитовања буке и вибрација реализацијом планских решења, али су у оквиру овог Извештаја дати посебни услови и мере заштите од буке у животној средини.

Процена могућих утицаја планираних активности на становништво

Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора у обухвату Просторног плана може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или деградација животне средине на други начин.

Такође, дефинисано је да грађење објеката у складу са врстом и наменом треба вршити уз поштовање свих важећих прописа из области заштите животне средине, заштите од пожара, санитарне заштите, безбедносних и других прописаних услова и посебних услова, у складу са специфичношћу објекта.

Процена могућих утицаја планираних активности на заштиту природних вредности

У обухвату Просторног плана налазе се: локални еколошки коридор (канализовани водоток), међународни еколошки коридор река Тиса (обухвата корито, плавно подручје и насипе за одбрану од поплава), утврђен Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије, и део Парка природе „Стара Тиса код Бисерног острва“, са режимима заштите II и III степена.

Наведена чињеница указује на нужну потребу да се предметни простор заштити од негативних утицаја, што изискује спровођење комплексних мера за очување природних вредности у оквиру простора, али и уређења простора у непосредном окружењу, у складу са дефинисаним условима надлежног Покрајинског завода за заштиту природе.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

3.1. МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА

Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора, у обухвату посебне намене може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Такође, коришћење планираних садржаја мора се одвијати на такав начин да се максимално умање потенцијални негативни утицаји на природне вредности, ваздух, воду и земљиште, на становништво и свеукупне услове живота у непосредном окружењу.

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објеката потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- све послове радити у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе;
- у оквиру предвиђеног градилишта, имајући у виду намену и локацију објекта, посебну пажњу потребно је посветити заштити водних ресурса. Без обзира на опцију, објекат ће утицати на водне ресурсе. Утицај услед случајних - акциденталних цурења, или услед лоше организације посла, биће краткорочне и малог интензитета ограничена само на период изградње.

3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Заштиту ваздуха обезбедити доследним спровођењем Закона о заштити ваздуха и пратећих подзаконских аката, нарочито у погледу мера превенције и санације евентуалних емисија загађујућих материја у ваздух и непријатних мириса.

По потреби вршити контролу прекорачења граничне вредности PM_{10} фракције суспендованих честица у ваздуху, које се прекорачују због подизања прашине проузроковане посипањем паркинга и осталих саобраћајних површина песком и сољу у зимском периоду.

Смернице и мере заштите ваздуха у границама обухвата Просторног плана односе се на следеће:

- заштиту ваздуха од загађивања спроводити као интегрални део мониторинга квалитета ваздуха општине Нови Бечеј;
- применити техничке мере у циљу смањења емисије испарљивих једињења из складишних и других објеката у складу са Законом о заштити ваздуха;
- предузети адекватне мере херметизације на местима потенцијалног ризика од емисије загађујућих материја у спољашњу средину, као и пречишћавање евентуалних продуката емисије, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање и Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање честица при манипулацији расутим теретима;
- обезбедити доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха;
- очување и унапређење постојећих појасева заштитног зеленила и прилагођавање функцији заштите од аерозагађења пројектом пејзажног уређења, уз коришћење претежно аутохтоних врста, уклопљених у амбијент и предео;
- озелењавање свих површина у функцији саобраћаја;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивијих енергената, обновљивих извора енергије и увођење енергетске ефикасности.

УСЛОВИ И МЕРЕ ПРИ УПРАВЉАЊУ ОТПАДНИМ ВОДАМА

Смернице и мере управљања отпадним водама у границама Просторног плана:

- чисте атмосферске воде са условно незагађених, кровних и некомуникационих површина прикупити системом ригола и евакуисати без претходног третмана у околне зелене површине или путне јарке;
- загађене зауљене атмосферске воде са саобраћајних, манипулативних површина, оперативних платои као и воде од прања и од одржавања тих површина, пре испуштања у реципијент, морају се прикупити посебним системом интерне канализационе мреже и спровести на третман у таложник за уклањање механичких нечистоћа и сепаратор за уклањање нафте и њених деривата, до нивоа чистоће да ефлуент на испусту у реципијент буде у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање;
- санитарно-фекалне отпадне воде, из санитарних чворова свих постојећих и планираних објеката, преко затвореног интерног канализационог система, се одводе на планирано постројење за пречишћавање отпадних вода; после пречишћавања, ефлуент на испусту у реку Тису, као реципијент, мора да испуњава услове прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање;
- контролу и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција (правно лице), односно акредитована лабораторија, у складу са Законом о водама;
- забрањено је свако случајно или намерно, директно и индиректно загађивање вода реке Тису и свих водених површина у границама Просторног плана;
- строго је забрањено свако неконтролисано одлагање свих врста и категорија неопасног и опасног отпада, ван локација за ту намену на планском подручју;

- забрањено је загађивање земљишта и подземних вода, како у обухвату границе Просторног плана тако и у контактним зонама (подземне воде просторне целине);
- при извођењу свих радова на реализацији пројеката, обавезне су мере техничке и еколошке заштите од загађивања вода реке Тиса, осталих површинских, подземних вода и земљишта;
- у случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја у комплексу или акваторији Тисе и прилазних канала, обавезна је хитна санација угроженог терена или локације, спровести одговор на удес, у складу са планом заштите од удеса
- Неопходно пратити ниво подземних вода да не би дошло до потенцијалног загађења или нарушавања самог водног тела. Периодично, потребно је радити комплетну физичко-хемијску и микробиолошку анализу воде.

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉИШТА

Услови и мере заштите земљишта су:

- примењивати биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање саобраћајних површина;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања;
- у случају изливања опасних материја, загађени слој земљишта одмах отклонити те спровести даље мере санације начињене штете.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Обавезно је спроводити техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у воду и земљиште, пратити утицај на квалитет воде и земљишта, као и спроводити друге мере заштите у складу са законским и подзаконским актима.

Мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- неопходно је успоставити мониторинг квалитета земљишта, у складу са Уредбом о системском праћењу стања и квалитета земљишта;
- реализација планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре се мора спровести у складу са прописаним урбанистичким параметрима, правилима уређења и правилима грађења и еколошким условима и мерама;
- у случају да се планираним активностима у границама Просторног плана, утиче на загађивање земљишта, носилац пројекта/оператер појединачних пројеката у обавези је да изради извештај о стању земљишта који мора бити израђен од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду; носилац пројекта који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини.

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИ УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Грађевинско-техничким решењима у свим сегментима управљања отпадом обезбедити заштиту од акцидентног расипања, пожара и сл. За привремено одлагање отпада, који се не може искористити као секундарна сировина, планирати одговарајуће посуде/уређаје до отпремања на крајње одлагање на законски прописан начин.

Основни концепт управљања отпадним материјама односи се на:

- адекватно управљати комуналним и осталим врстама отпада који настане на простору у обухвату Просторног плана, у складу са Законом о управљању отпадом, локалним и регионалним планом управљања отпадом за регион, као и у складу са условима надлежне комуналне службе;
- примену општих и посебних санитарних мера, предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

Грађевински отпад (вишак земље, остали геолошки и грађевински отпад) ће се генерисати при уређењу обале, обалоутврде и локација планираних лучких пројеката, објеката и пратећих садржаја, односно у фази уређивања локације, изградње објеката, инфраструктуре, инсталација, монтирања опреме. Управљање грађевинским отпадом мора бити у складу са Одлуком о одређивању локације за складиштење, третман и одлагање инертног, грађевинског отпада.

Комунални отпад настајаће на локацијама постојећих и планираних пројеката као последица боравка запослених. Управљање комуналним отпадом мора се обављати контролисано, према дефинисаној динамици, преко надлежног комуналног предузећа општине Нови Бечеј.

Опасан отпад, који може настати на планском подручју, одлагати и привремено складиштити у специјалним херметички затвореним некорозивним судовима, који се налазе на месту предвиђеном за одлагање опасног отпада до предаје оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада, уз документ о кретању отпада.

Управљање **бродским отпадом** је дефинисано Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама, Законом о водама, као и Законом о управљању отпадом. Такође, поступање са бродским отпадом мора бити усклађено и са релевантним међународним конвенцијама, споразумима и програмима из ове области.

Управљање отпадом спроводи се по прописаним условима и мерама поступања са отпадом у оквиру система сакупљања, транспорта, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима.

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД БУКЕ И ВИБРАЦИЈА

Смернице и мере заштите од буке и вибрација у границама планског документа односе се на следеће:

- сви пројекти, односно делатности генератори буке, су у обавези да примењују мере техничке заштите од буке;
- при извођењу радова на подручју Просторног плана, односно свако градилиште мора бити обезбеђено тако да се смање и ублаже, појаве, трајање и утицаји буке (за случај интензивних радова и ангажовање тешке механизације у дужем временском периоду треба поставити заштитне баријере за смањење негативних утицаја интензитета буке);
- мерење буке врше акредитоване институције, у складу са важећом законском регулативом;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- носиоци пројеката, генератори буке, обавезни су да спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- носиоци пројеката, генератори буке, обавезни су да спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- обавезне су мере заштите од прекомерне буке применом антизвучних баријера (природних - зелених баријера и појасева, вештачких баријера) уз мониторинг и контролу стања;
- обавезно је подизање заштиних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама;
- планирати пејзажно обликовање и уређење линеарног, заштитног зеленила (обостраног) у зони саобраћајница, избором аутохтоних врста – избор врста за заштитно зеленило мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима;

- озелењавање паркинг простора вршити линеарном садњом – избор садног материјала засновати на аутохтоним, декоративним брзорастућим врстама.

ОСТАЛЕ МЕРЕ

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

3.2.1. Мере заштите природних целина

Утицај изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима на популације, станишта, екосистеме и коридоре који их повезују биће минималан јер ће заштита и минимизација утицаја бити обезбеђена спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара у обухвату Просторног плана.

У обухвату Просторног плана дефинисане су следеће мере заштите природних добара:

1. Садржаје и активности изградње бродске преводнице и коришћење бране, која укључује и просторну целину од значаја за очување биолошке разноврсности (међународни еколошки коридор реке Тисе и заштићено подручје ПП „Стара Тиса код Бисерног острва“), пројектовати у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр.5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016). Уредбом о еколошкој Мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10) и Просторним планом подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, бр. 14/15).
2. Ради заштите еколошког интегритета предметног простора и околине:
  - забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на стаништима еколошког коридора Тисе које се налазе у природном или блиско-природном стању, на површинама регистрованих станишта строго заштићених и заштићених врста и других еколошких коридора које се налазе у широј околини, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 m) на њих, у складу са ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе;
  - На простору ПП „Стара Тиса код Бисерног острва“ забрањено је:
    - а) вршити радове и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
    - б) хемијско и физичко загађивање, отварање депонија, одлагање складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и спровођење активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;
    - с) спровођење регулационих радова у обалском делу реке Тисе.
3. Планирати мере заштите и унапређења функционалности еколошког коридора реке Тисе:
  - Техничка решења уређења обале и конструкције бродске преводнице, као и уређење приобалног појаса треба да омогући несметан пролаз копнених животиња (укључујући и крупну дивљач и ситне, слабо покретљиве врсте) уз обалу или по небрањеном делу плавног подручја са обе стране реке;
  - обезбедити пролаз за крупне дивље животиње изнад нивоа средњег водостаја реке, чији је индекс слободног простора (висина помножена са ширином и дељена дужином пролаза) једнак или већи од 1.5 и унутрашњост покривена природном подлогом (иловача, земља и сл.), обезбедити што боље дневно осветљење пролаза, а смањити утицаје ноћног осветљавања околине улаза. Пролаз за крупну дивљач

- код преводнице могуће је изградити и са спољне стране одбрамбеног насипа, уз формирање зеленог коридора за усмеравање кретања дивљачи;
- обезбедити пролазе за ситне животиње са спољне стране насипа са обе стране, оптималних димензија 1,5 x 2 m (минималне димензије су 1 X 1.5 m). Ако се пролаз за крупну дивљач налази са спољне стране одбрамбеног насипа, нема потребе градити посебан пролаз за ситне животиње, само омогућити кретање слабо покретљивих врста преко пролаза за крупне животиње (избегавањем вертикалних препрека и вештачких површина, повезивањем пролаза са травним појасом);
  - улазе за животиње повезати са вегетацијом обале реке, појасом високог зеленила (висина мин. 2 m) за крупну дивљач, а травним појасом и појасом ниских жбунастих врста (висина око 1 m) за ситну дивљач;
  - Обезбедити неометану лонгитудуалну миграцију рибљих врста (дневне, дневно-ноћне и сезонске миграције) применом одговарајућих техничко-технолошких решења (рибље стазе, нпр. стаза са базенима и преградама, вештачки рукавац и сл.), којима ће се елиминисати препреке које ометају или спречавају миграцију риба. Потребно је одабрати решења која су се (према расположивој литератури и доступним најбољим искуствима из сличних биогеографских региона) показала као најпогоднија за савладавање миграторних препрека рибљим врстама које су типични представници средњег ципринидног региона водотокова. Обавеза проистиче из члана 80. Закона о заштити природе и члана 27. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС“ бр. 128/14 и 95/18-др. закон).
  - Спречити доспевање водоземаца и других ситних животиња на деоницу саобраћајнице која прелази Тису преко бране постављањем трајне вертикалне препреке глатке површине, горњег руба савијеног према коридору (ради спречавања прелаза животиња преко ове препреке) са обе стране бране, и то у целој ширини еколошког коридора, обухваћајући и насипе и до 50 m удаљености од одбрамбених насипа према околном простору, на тај начин да усмерава кретање ситних животиња према пролазима. По потреби (на основу резултата процене утицаја на животну средину) поставити и ограду за крупну дивљач који усмерава кретање животиња према пролазима;
  - Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња коритом или обалом (нпр. стрме вештачке површине) треба обезбедити техничка решења (нпр. храпаве површине) које обезбеђују безбедно кретање малим животињама унутар корита, односно омогућују излазак из корита.
4. Применити одговарајућа техничка решења којима се обезбеђује одрживо решење осветљења бране и преводнице (економски и еколошки аспекти) и смањење негативних утицаја ноћног осветљења на дивље врсте:
- ради заштите ваздушног и речног миграционог коридора изабрати моделе расвета и директно осветљење заштитом од расипања светлости према небу и према Тиси, односно према заштићеном подручју. Висину и остављања, међусобно растојање и усмереност светлосних тела одредити у складу са потребама заштите водне површине, небрањеног дела плавног подручја и обалног појаса од осветљења;
  - применити светлосни спектар који мање утиче на ноћне животиње, у складу са осетљивошћу простора. Приметити двојно осветљење објеката: за трајно ноћно осветљење преводнице (када је ван функције) користити плави или зелени светлосни спектар који најмање утиче на ноћне врсте. По потреби размотрити и повремено осветљење појединачних просторних целина, уз употребу сензора (сензори не смеју бити активирани кретањем дивљачи по коридору).
5. Вршити континуирану заштиту дивљих врста током извођења радова:
- ако се земљани радови (копање рова, темеља и сл.) одвијају у периоду између 10. фебруара и 15. Октобра, планирати редован мониторинг свих ископа који су отворени дуже од једног дана. У случају да се констатује страдање водоземаца или других заштићених или строго заштићених животиња (ровчице, јежеви, корњаче, жабе и сл.) у рововима/рупама, неопходно је применити заштиту постављањем привремене ограде (ниске пластичне ограде и сл.) којом се спречава упадање ситних животиња у њих, или обезбедити рампе за излаз животиње (летве, даске и други предмети храпаве површине под углом мањим од 450 које омогућују излазак животиња из рова/рупа);

- сечу стабала са дупљама која представљају место гнезђења птица или служе за хибернацију слепих мишева вршити у периоду од 1. августа до 1. новембра.
  - током извођења радова на предметној деоници реке, уколико се пронађе строго заштићена и заштићена биљна или животињска врста, одмах обавестити Покрајински завод за заштиту природе;
  - поштовати забрану извођења радова током дела јуна месеца, у периоду ројења тиског цвета (*Palingenia longicouda*).
6. Поштовати мере обнове приобалне вегетације током извођења радова реконструкције и доградње постојеће или градње нове бродске преводнице:
- Због еколошког значаја (очување проходности еколошког коридора), план озелењавања треба да буде саставни део пројекта који се спроводи паралелно са предметним радовима на изградњи;
  - Постојећу природну вегетацију унутар граница еколошког коридора обновити у највећој мери најприближније првобитном стању;
  - Успостављањем континуитета зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора. Уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила, обезбедити травни појас минималне ширине 5m, а ако теренски услови дозвољавају, засадити и дрворед аутохтоних врба и топола;
  - Код планирања високог зеленила у зони утицаја еколошког коридор!* (удаљеност од 500m) забрањена је садња инвазивних врста.
  - Приликом и увођења грађевинских и земљаних радова на изградњи, материјал и земљу привремено депоновати на за то планирано место, при чему је неопходно спречити доспевање материјала и земље у Тису. Земљу користити за ревитализацију деградираних површина.
7. Применити мере заштите животне средине:
- У складу са чланом 97. Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон), ради заштите квалитета вода забрањено је остављање у кориту за велику воду природних и вештачких водотока, као и на другом земљишту, материјала који могу загадити воде;
  - Отпад настао услед изградње, коришћења и одржавања мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања, а у складу са чланом 3. Закона о управљању отпадом према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађења вода, ваздуха и земљишта, б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; д) нивоа буке и непријатних мириса.
8. Пројектном документацијом неопходно је предвидети и одговарајуће техничке и друге мере и поступке у случају евентуалних акцидентних ситуација.
9. Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.
10. Инфраструктурна решења усагласити са свим актуелним прописима, како би се обезбедила и заштита земљишта, воде и ваздуха.
11. Особе задужене за извођење радова на терену морају бити упознате са мерама заштите дивљих врста, као и са конкретним мерама које треба да се примењују током радова.

3.2.2. Мере заштите живота и здравља људи

Изградња планираних објеката, извођење радова и других активности у обухвату Просторног плана могу се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. За све планиране садржаје обавезна је примена мера заштите животне средине у складу са законском регулативом и овим Просторним планом. Коришћење планираних садржаја мора се одвијати на одржив начин тако да се максимално умање потенцијални негативни утицаји на природне вредности, ваздух, воду и земљиште, на становништво и свеукупни квалитет животне средине у непосредном окружењу.

При извођењу радова планирати и применити следеће мере заштите:

- редовно квасити запрашене површине и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- обавезна је санација земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал настао у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- применити опште и посебне санитарне мере и услове утврђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

3.2.3. Услови и мере заштите непокретних културних добара

Утицај изградње нове бродске преводнице у оквиру бране на Тиси на непокретна културна добра биће минималан, с обзиром да у границама обухвата Просторног плана нема заштићених непокретних културних добара.

У непосредној близини обухвата Просторног плана налази се добро које ужива претходну заштиту: археолошки локалитет „Борђош“. С обзиром да ће се радови вршити у непосредној близини наведеног археолошког локалитета, приликом извођења земљаних радова обавезан је стални археолошки надзор, уз могућности спровођења заштитног археолошког ископавања. Обавезно је слојевито уклањање земљишта због постојања могућности девастације неистражених делова локалитета.

Инвеститор је обавезан да најмање 15 дана пре почетка земљаних ископа и грађевинских радова обавести надлежну установу заштите споменика културе.

Ако се приликом земљаних радова открију непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да без одлагања прекине радове, обавести надлежну установу заштите споменика културе, предузме мере заштите да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен и да омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

3.2.4. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода, акцидентних ситуација и ратних дејстава

3.2.4.1. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се план ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама утврђују се конкретне мере и активности у циљу спречавања и ублажавања последица од катастрофа, кроз План смањења ризика катастрофа и План заштите и спасавања.

Мере заштите од *земљотреса* подразумевају правилан избор локације за градњу објеката, примену одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примена важећих грађевинско техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју (на посматраном подручју за земљотрес јачине VII-VIII степен макросеизмичког интензитета према MCS). Применом принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно применом сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима, обезбеђује се одговарајући степен заштите људи, минимална оштећења грађевинских конструкција и континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

У погледу мера заштите од *пожара*, у фази пројектовања и изградње објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима, потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара. Такође, неопходно је да надлежни орган у процедури издавања локацијских услова, за објекте који су обухваћени Планом, прибави посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија од Министарства унутрашњих послова (Одељења у саставу Сектора за ванредне ситуације).

На новој бродској преводници предвиђен је стабилни систем за гашење пожара, водом под притиском или пеном (према потреби). Управљање системом помоћу противпожарне централе (ППЦ), а предвиђено максимално време гашења пожара износило би око 60 минута. За чување воде за гашење пожара предвиђен је резервоар запремине 1000 m³, док се концентрат пене чува у резервоару капацитета 10 t. Како би се минимизирала опасност од пожара, на посматраном простору се планира постављање Система за дојаву пожара који би континуирано вршио надзор пожарних параметара, односно физичких феномена који су индикација настанка пожара и имао за циљ да открије пожар у његовим раним фазама.

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Заштита од *града* се обезбеђује противградним (лансирним) станицама, са којих се током сезоне одбране од града испалјују противградне ракете. Изградња нових и реконструкција старих објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ. Према подацима добијеним од РХМЗ у обухвату Просторног плана се не налази ни једна лансирна станица са припадајућом заштитном зоном (500 m), те у овом смислу нема ограничења за изградњу.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава). Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере. Смањење ризика и штете од јаких ветрова остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајућих ширина, густина и врста дрвећа, попречно на правац дувања ветра, уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

3.2.4.2. Заштита од акцидентних ситуација

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и других подзаконских аката.

Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса, базира се на смањењу ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама.

Усаглашавање националне законске регулативе са међународном, јачање институционалних капацитета за примену законских обавеза, сектора за рану најаву и одбрану, као и формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима.

На основу увида у Регистар севесо постројења, на подручју Просторног плана се не налазе севесо постројења нижег реда и нити вишег реда, која би својим радом могла да угрозе квалитет животне средине на посматраном подручју. У складу са важећом законском регулативом, овим Просторним планом се дају активности и мере које треба предузети у циљу спречавања и ограничавања утицаја који могу настати у случају акцидентних ситуација.

Постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројења), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса или Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, у зависности од количина опасних материја којима се врше те активности. Такође, Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа који израђује оператер севесо постројења односно комплекса прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу планова заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1000 метара од граница севесо постројења.

3.2.4.3. Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље

За простор који је предмет израде Просторног плана **нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље** које прописује надлежни орган.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област.

У евиденцији Центра за разминирање, у границама Просторног плана, не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном муницијом.

Центар за разминирање у границама Просторног плана не искључује могућност присуства експлозивних остатака рата (ЕОР), услед чињенице да база података није потпуна, те да се континуираним процесом допуњује сазнањем нових чињеница о постојању ЕОР, и услед непотпуних података о прецизним локацијама на којима је дејствовано током НАТО бомбардовања.

Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији Републике Србије током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Према Правилнику о заштити на раду, при извођењу грађевинских радова, када се земљани радови изводе на старим ратним поприштима, пре почетка радова проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних предмета и материја.

Центар за разминурање израђује пројекте за разминурање и издаје уверења да је одређена површина очишћена и безбедна за даљу употребу у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљањем ванредним ситуацијама, Уредбом о заштити од неексплодираних убојних средстава и Међународним стандардима за противминско деловање. Стога, Центар за разминурање врши израду пројекта за разминурање/чишћење одређене локације и врши послове контроле квалитета радова које спроводи извођач радова, а кога изабере наручилац, односно инвеститор радова разминурања. Након реализације пројекта за разминурање, Центар издаје Уверење о очишћености и предаје очишћену површину кориснику на даљу употребу.

Члановима 113. и 114. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама дефинисан је појам прекршаја за физичко и правно лице, као и прекршајне казне, односно предвиђена је обавеза да се казни лице које о откривеном ЕОР не обавести најближу полицијску станицу или оперативни центра 112, не обележи видљивим знаком или не обезбеди место где се налазе ЕОР док не дођу овлашћена лица.

3.3. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА

У Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја.

Критеријуми се односе, са једне стране на процену планских решења са аспекта значаја плана за заштиту животне средине и начина на који су проблеми заштите животне средине превазиђени са становишта могућих утицаја на чиниоце животне средине, а са друге стране критеријуми се односе на вредновање карактеристика тих утицаја (вероватноћа, интензитет, временска и просторна димензија итд.).

У поступку анализе утицаја планских решења у складу са Законом анализирани су карактеристике утицаја према следећим критеријумима:

1) Вероватноћа настанка утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде неког плана.

Вероватноћа утицаја може бити од потпуно извесне (100%), до ситуације у којој је утицај готово невероватан.

Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно, па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

2) Интензитет и значај утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

3) Просторне размере утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Могућ утицај ван граница државе	ТГ	Трансгранични
Могућ утицај на националном нивоу	Н	Државни
Могућ утицај на регионалном нивоу	Р	Регионални
Могућ утицај на нивоу општине	О	Општински
Могућ утицај у некој зони, делу општине	Л	Локални

4) Сложеност /реверзибилност

- Реверзибилан -повратан процес (**Р**) - ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати сукцесивним процесом;
- Иреверзибилан - неповратан утицај (**И**) - штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити.

5) Временска димензија

Према времену трајања утицаји се могу поделити на:

- **Привремен (П)** - утицај траје краћи временски период;
- **Повремен (ПО)** - утицај се повремено јавља и кратко траје;
- **Трајан (Т)** - последице утицаја су трајног карактера.

6) Број изложених становника

7) Прекогранична природа утицаја

Утицаји планираних активности у обухвату Просторног плана немају прекограничне утицаје.

Вредновања карактеристика утицаја извршено је према критеријумима дефинисаним Законом о стратешкој процени утицаја а на основу презентованих матрица.

Табела 24. Карактеристике утицаја у фази изградње планиране инфраструктуре и објекта који су предмет израде Плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-2	Л	Р	ПО	10
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	М	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000

Табела 25. Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних инфраструктурних и других објеката који су предмет Плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-1	Л	Р	П	10
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	П	≥1000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	ПО	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	0	Л	Р	П	-
Угрожавање фауне	М	0	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	0	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	И	-1	Л	И	П	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	В	0	Л	Р	-	≥1000

4. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.), стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на планском подручју.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

Имајући у виду да опште дефинисана планска решења обухватају и посебна планска решења, а са аспекта заштите животне средине односно циљева СПУ, нема суштинске разлике у вредновању посебних циљева у односу на посебне циљеве СПУ који се свакако свде на правила уређења и коришћења простора.

У наредној табели приказана су због поједностављености поступка, области планских активности и посебна планска решења, а након тога су у вредновањима оцењене само области планских активности.

Табела 26. Планска решења у Нацрту плана обухваћена проценом утицаја

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
Заштита природних ресурса	
1.	Успостављање континуираног мониторинга квалитета ваздуха, подземних и површинских вода, земљишта и буке
2.	Формирање заштитних појасева зеленила
Заштита подручја значајних за очување природе	
3.	Усклађивање свих планираних активности са мерама прописаним за међународне еколошке коридоре, имајући у виду чињеницу да је Тиса међународни еколошки коридор
4.	Усклађивање активности у обухвату Плана са условима и мерама према Решењу о условима заштите природе
Становништво и привредне активности	
5.	Уређење локалитета у функцији привредних активности, а у складу са основним принципима

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
	одрживог развоја
	Управљање отпадом
6.	Обезбеђење адекватног простора за привремено одлагање комуналног и других врста отпада на територији обухвата Просторног плана у складу са Законом
	Унапређење водне и комуналне инфраструктуре
7.	Обезбеђење одговарајућих услове и одговарајућа комуналну опремљеност простора у обухвату Плана (водовод, канализација отпадних вода и канализација атмосферских вода)
8.	Измештање постојећег главног одбрамбеног насипа (прва одбрамбена линија реке Тисе) у складу са стратешким приоритетима у области заштите и управљања водопривредним ресурсима и развоју водопривредне инфраструктуре, а са циљем заштите насеља, радних комплекса и пољопривредних површина од спољних вода
	Унапређење саобраћајне инфраструктуре
9.	обезбеђење превођења бродских састава захтеваних за категорију VIb пловног пута реке Тисе
10.	обезбеђење функционисања друског/путног и водног саобраћаја приликом фазне реализације извођења радова
	Изградња и реконструкција енергетске инфраструктуре
11.	Обезбеђење електроенергетске инфраструктуре свих напонских нивоа за све кориснике у простору.
	Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије
12.	У складу са важећим уредбама и мерама заштите природе, могуће је коришћење обновљивих и других извора енергије: биомаса, биогаз, соларна енергија
	Изградња електронске комуникационе инфраструктуре
13.	Потпуна дигитализација електронске комуникационе мреже и објеката и изградња широкопојасне мреже.
	Заштита културног наслеђа
14.	Заштита културног наслеђа у складу са Законским одредбама и условима надлежног завода за заштиту споменика културе.
	Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа
15.	Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација

У Табели 26 на основу вредновања дефинисаног у Табели 27 извршена је анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 27. Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Временска димензија	Просторна димензија
Позитиван (+)	Известан (И)	Кумулативан (К)	Јак позитиван (ЈП)	Краткорочан (Кр)	Локални (Л)
Негативан (-)	Могућ (М)	Кумулативан	Позитиван (П)	Средњорочан Ср)	Регионални (Рег)
Неутралан (Н)	Није могућ (НМ)	синергетски (КС)	Мањи негативан (МН)	Дугорочан (Др)	Национални (Нац)
		Синергетски (СИ)	Негативан (НГ)		
		Појединачан-спорадичан (ПС)			

Табела 28. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Циљеви стратешке процене

- А. Комунално опремање планског подручја за потребе бране и осталих планираних садржаја, уз интегрисање превентивних мера заштите;
 Б. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу, противпожарну заштиту и воде за технолошке процесе;
 В. Формирање зелених површина;
 Г. Дефинисање и примена мера заштите природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, флоре и фауне) и природних вредности у међународном еколошком коридору реке Тиса;
 Д. Дефинисање и примена мера заштите од катастрофа и ванредних ситуација;
 Ђ. Дефинисање и примена програма праћења стања животне средине.

Врста утицаја	Циљеви стратешке процене																	
	А			Б			В			Г			Д			Ђ		
Загађење ваздуха	+	М	КС	+	И	/	+	И	КС	+	И	КС	+	М	КС	+	М	КС
	П	Др	Л	/	Др	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Загађење површинских вода	+	И	КС	+	И	/	+	И	КС	+	И	КС	+	М	КС	+	М	КС
	П	Др	Л	ЈП	Др	Р	П	Ср	Л	+	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Р
Девастација и загађење земљишта	+	И	КС	+	/	КС	+	И	КС	+	И	П	+	М	КС	+	М	КС
	МН	Др	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Кр	Л
Девастација станишта и биљног поквирача	+	М	С	Н	/	/	Н	М	ПС	Н	М	П	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Кр	Л
Угрожавање фауне	+	М	С	Н	М	С	Н	М	С	Н	И	С	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Угрожавање и утицаји природних добара	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	КС	+	М	КС
	П	Др	Л	П	Др	Р	П	Др	Л	П	Ср	Р	МН	Др	Р	МН	Др	Р
Угрожавање и утицаји на културна добра	+	НМ	Л	+	/	КС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	С	/	-	Л	П	Ср	Л	П	Ср	С	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Нарушавање предеоних вредности	+	НМ	КС	+	/	/	Н	И	ПС	+	М	СИ	+	М	КС	+	М	КС
	МН	Кр	Л	П	-	Кр	Л	Др	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Угрожавање здравља и безбедности људи	+	М	КС	Н	И	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л

На основу вредновања величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја, може се закључити да ће утицаји планских решења имати у највећој мери повољан утицај са аспекта животне средине. Са аспекта просторних размера велики број планских решења, по областима, имаће локални значај. У односу на вероватноћу утицаја, највећи број планских решења, по областима има изванредно позитиван утицај на заштиту животне средине предметног подручја, уз активну примену мера заштите животне средине.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Израда пројекта парцелације је обавезна ради формирања јединствене грађевинске парцеле за изградњу преводнице са припадајућим објектима.

Процене утицаја пројекта на животну средину

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су „Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројекта који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водне инфраструктуре, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.“

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројекта, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објекта са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби израде или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутиим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи нарочито:

1. Опис циљева плана и програма;
2. Индикаторе за праћење стања животне средине;
3. Права и обавезе надлежних органа;
4. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
5. Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Законом о заштити животне средине дефинисано је да Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

- Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине су:
- Обезбеђење мониторинга;
  - Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
  - Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
  - Дефинисање мониторинга загађивача;
  - Успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача;
  - Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторним планом су дефинисани следећи посебни оперативни циљеви:

- смањен број и трајање непредвиђених застоја и прекида пловидбе на реци Тиси;
- повећање безбедности рада бродске преводнице;
- продужење радног века опреме и повећање енергетске ефикасности;
- смањење негативних утицаја на животну средину због:
  - повећања обима речног саобраћаја, као еколошки најповољнијег, што за последицу има смањење друмског и железничког саобраћаја,
  - повећања поузданости објекта, што је у директној вези са смањењем броја акцидентних ситуација.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Просторним планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у тачки II.3.

2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Законом о заштити ваздуха
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха
- Уредбом о одређивању зона и агломерација
- Уредбом о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи
- Правилником о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.**

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се према закону и на основним руралним локацијама ван непосредног утицаја значајних извора загађења ваздуха.

У складу с тим предметним Извештајем сугерише се **обавеза вршења контрола квалитета ваздуха у зони бродске преводнице, а у контакту са копненим саобраћајним површинама.**

Додатно, Студијом процене утицаја на животну средину по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврдиће се тачна потреба вршења мониторинга.

2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће.

У обухвату Плана се не врши системско праћење квалитета површинских вода, те се предметном Стратешком проценом предвиђа **потреба за анализом воде реке Тиса низводно од планиране бродске преводнице.**

2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта, Уредбом о граничним вредностима загађујућих штетних и опасних материја у земљишту и Уредбом о системском праћењу стања и квалитета земљишта.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

2.4. МОНИТОРИНГ БУКЕ

Директива о заштити од буке 2002/49/ЕЦ и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини, („Службени гласник РС“, број 75/10) има за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке.

Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10) дефинисане су граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене. Највиши дозвољени нивои спољне буке ЛАе_q у дБ дати су у табели 29.

Табела 29. Највиши дозвољени нивои спољне буке ЛАеу у дБ

Зона	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољне буке ЛАеу у дБ (А)	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	45
2	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена зона	55	45
4	Пословно стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачко административна управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне буке не сме прелазити дозвољене нивое у зони у којој се граничи	

С обзиром да на подручју обухваћеном Планом нема успостављених места за мерење буке, потребно је **у близини саобраћајнице и бродске преводнице поставити једно мерно место за праћење буке.**

2.5. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);

- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, број 74/11);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, број 33/16);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС“, број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС“, број 17/17) и др.

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуирану контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) Прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) Обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, Аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи Аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:

- Могућих негативних утицаја у случају неусвајања Просторног плана;
- Могућих негативних утицаја при имплементацији Просторног плана у фази реализације планираних намена, објеката и садржаја, а при одступању од одредби Плана;
- Могућих негативних утицаја реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката).

Неочекивани негативни утицаји у случају неусвајања Просторног плана представљају потенцијалну опасност од непланског и неконтролисаног коришћења простора.

Највећа опасност од појаве негативних, дугорочних, сложених, иреверзибилних утицаја и негативних ефеката, представља статус, стање и капацитет животне средине и здравље становништва.

Такође, неусвајање плана довело би до последице – немогућности изградње бродске преводнице и самим тим стагнирања насеља у економском смислу.

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Просторног плана и у фази реализације планираних намена, односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката, постројења, радова) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни Просторни план, од фазе припреме, израде материјала за рани јавни увид и нацрта Плана до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

У Извештају су анализирани све Просторним планом предвиђене активности, извршена је синтетна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring report“) у оквиру Плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕЦ на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- Полазне основе, анализа и оцена стања;
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и ниједна се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Просторног плана.

Примењени метод рада

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Стратешка процена предметног Просторног плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима уважавајући принципе одрживог развоја.

Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

Примењена методологија заснована је на квалитативном и квантитативном вредновању животне средине на планском подручју, непосредном и ширем окружењу, као основе за валоризацију простора за даљи одрживи развој. Методологија се усавршава из године у годину и углавном је у сагласности са новијим приступима и упутствима за израду Стратешке процене у ЕУ.

У односу на дефинисане циљеве стратешке процене, врши се процена утицаја одабраних планских решења на животну средину.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Уређење простора заснива се интегрисаном планирању простора, као и на хоризонталној и вертикалној координацији.

Хоризонтална координација подразумева повезивање са суседним општинским, регионалним и међународним територијама у току планирања ради решавања заједничких функција и интереса, као и повезивање и партиципацију свих учесника у просторном развоју.

Вертикална координација подразумева успостављање веза свих нивоа просторног и урбанистичког планирања и уређења простора, од националног, покрајинског ка регионалном и даље ка локалном нивоу.

Паралелно са тим, **Закон о стратешкој процени утицаја**, члан 4. дефинише 5 основних начела стратешке процене: **начело одрживог развоја, начело интегралности, начело предострожности, начело хијерархије и координације и начело јавности.**

Такође, ПП РС, основни плански документ просторног планирања и развоја у Републици Србији који представља плански основ за израду и овог Просторног плана, у погледу заштите животне средине припремљен је као одржив, са предвиђеним одрживим развојем у погледу равномерног регионалног развоја, заштите природе и биодиверзитета, развоја привреде, развоја инфраструктуре и унапређења квалитета живота.

У току израде Извештаја о стратешкој процени, поред недостатка одговарајућих смерница и упутстава, како је наведено у претходном поглављу, обрађивач се сусрео и са проблемом недостатка података о постојећем стању животне средине на простору у обухвату Просторног плана.

Информациона основа која је коришћена за Стратешку процену, највећим делом је преузета из достављене документације за потребе израде Просторног плана.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора. С обзиром на то да не постоје егзактни подаци о стању квалитета свих медијума на територији Просторног плана, није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Просторног плана.

Такође, проблематика при изради стратешке процене огледа се и у раздвајању питања која су у домену (деталне) процене утицаја на животну средину у односу на стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину. Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у претерану квантификацију, односно да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Након доношења Одлуке о изради Просторног плана, и као прва фаза израде Просторног плана, урађен је Материјал за рани јавни увид, који је на основу Закона о планирању и изградњи, изложен јавности у периоду од 21.01.2022. до 04.02.2022. године.

У процесу одлучивања током израде Материјала за рани јавни увид и Нацрта Просторног плана била је укључена стручна јавност кроз присуство јавних предузећа и стручних органа и организација и у обухвату Просторног плана, а сви су координисани од стране обрађивача Просторног плана. Активности су дате у поглављу **Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама у поглављу I.6.**

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Просторног плана чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), а са циљем спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину омогућено је учешће заинтересованих органа и организација. У току израде Извештаја о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Просторног плана доставља на мишљење Извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај организује се по правилу у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру планског документа, али и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Стратешка процена утицаја планског документа на животну средину интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава исти ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору. На нивоу Просторног плана, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир достављена мишљења, коментари и сугестије са јавног увида, и сви прихватљиви ће бити укључени у Стратешку процену.

На основу вредновања планских решења процењује се да планиране намене и имплементација Просторног плана неће импликовати неке веће неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати, него ће, шта више, планска решења довести до решавања већег броја конфликтних активности у простору.

Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

Кроз основе за истраживање дефинисани су сви релевантни фактори који су имали утицаја на предметни простор, а који су се првенствено односили на важећу законску регулативу, планску документацију вишег реда и просторне затечене карактеристике подручја плана.

Анализа постојећих утицаја, показала је да се предметна просторна целина одликује значајним природним потенцијалом и великим степеном осетљивости, с обзиром да је река Тиса међународни еколошки коридор, што је послужило као важан податак у усмеравању свих даљих планираних активности на заштиту природе и животне средине.

На основу дефинисаних циљева извршен је избор индикатора заштите животне средине који су коришћени у процени утицаја.

Процена је извршена најпре за припремљена варијантна решења:

- Варијантно решење бр.1: План се не реализује;
- Варијантно решење бр.2: План се реализује.

Припремљена матрица је показала да је реализација Плана (варијанта бр. 2) у свим секторима заштите животне средине (према циљевим СПУ), уз примену мера заштите животне средине, повољније решење за одрживи развој подручја.

За процену и вредновање утицаја планских активности примењена је прилагођена европска методологија заштите животне средине, која се примењује у оцени стања и могућих утицаја при изради СПУ. Интензитет боје показује интензитет утицаја, а словне ознаке приказују додатне карактеристике утицаја.

Како би се сви потенцијални утицаји у оквиру идентификованих сектора и планираних намена, свели на минимум, односно потпуно неутралисали, стратешком проценом су прописане мере заштите животне средине које треба предвидети у планској и техничкој документацији. Како су дефинисани посебни односи развојних циљева према секторским решењима, дефинисане су и посебне мере заштите животне средине према појединачним секторима, мере заштите природних добара и биодиверзитета, мере заштите здравља становништа и друге релевантне мере за подручје обухвата Просторног плана.

Смерницама за спровођење Просторног плана дефинисан је начин спровођења Просторног плана, и процена утицаја планираних пројеката, које имају посебних захтева за животном средином.

Дефинисан је програм мониторинга у складу са предметним планским задацима и очекиваним утицајима.

Методологија коришћена у изради Стратешке процене је заснована на прилагођавању процене нивоу планирања и карактеристикама подручја, кроз сагледавање суштинских и стратешких утицаја.

Закључује се да је предлог предметног Просторног плана у већој мери заснован на високом степену одрживости природних ресурса, природних добара и заштите животне средине и примени планских решења на основним принципима одрживог развоја.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

